

POSVEČENO OČETU

Kristijan Muck

VEHIKEL
slutnja potovanja

Atomi so sestavni deli opazovalnih položajev
Werner Heisenberg

TÉSNIKAR.

O s a m l j e n e c, nekdanji rudar, si je med bregovi grape uredil lastno elektrarno, v kateri na svoj način raziskuje naravne pojave. Popravlja generatorje, izumlja. Po vsej hiši je dim. Povsod je navlaka, stare ure, dinami, vseh vrst železje, orodje. Njegov odnos do resničnosti je povezan s presenetljivimi izkušnjami ob raziskovanju rotorjev, statorjev, magnetizma ter s tem, kar bere v starih časopisih in vsakovrstni literaturi, predvsem poljudnoznanstveni. Po blodnjah skozi svet in čas v resničnejših dejanjih doživi, da je **Kurat**. In **Puščavnik**. A do konca ostaja **Tésnikar**.

ALEŠ, LIDIJA, SANDRA.

Turni smučarji, ki jih močno sneženje zadrži v Bukovški grapi. **T r o j i c a** poskuša pri Tésnikarju premagati čas in stisko z besedovanjem. V nekih trenutkih se jim zgodi, da lastne besede in dialog doživijo kot že slišane, kot da bi sami za nekaj hipov bili nekdo drugi. Ko pa se med njimi začnejo izrazitejša razkrivanja, pride do katastrofe, a dogajanje preide v dejanja, kakršnih bi jim njihova zavezanost življenju sicer ne dopuščala. Niso več v okviru običajne predstave o sebi. Skozi čas se pomikajo nazaj, tja, kjer so še komaj živi, a vse bolj tisto, kar je njihov začetek, kjer postanejo osebe, kakršne bi lahko bili tudi sami, čeprav pred lastnim rojstvom.

ALEŠ, filmar,
se išče kot **Zatajevalec**, kot **Poročnik** in kot **Zet**. Postane, kar je hotel, **Brezroki**.

LIDIJA, pevka,
je na isti poti in je **Dvomljivka**, **Mlajša sestra**, **Hči**. Z njo čutijo vsi, do konca. Ko je **Šepasta**.

SANDRA, založnica,
njima na sledi, je **Starejša sestra**, **Mati**. Nazadnje razume veliko. Ker je **Gluha**.

V s a č e t v e r i c a išče **Drugost** in postaja to, kar je, ko vsaj za hip živi v **Drugem**.

PRVO DEJANJE, leto 2003 – BAJTA V CERKLJANSKIH HRIBIH

- Trojica **ALEŠ**, **LIDIJA** in **SANDRA** so zaradi obilnega sneženja eno noč in ves dan v hiši starega možaka, ki se imenuje **TESNIKAR**. -

Prvi prizor

- Zimski večer. V mraku slišimo tiktakanje mnogih ur, ki narašča do neznosnega hrupa in utihne. Močnejša luč, nato spet tiktakanje. Aleš gleda Sandro, ki ga drži za roke. -

Sandra Vidiš?

Aleš Ne.

Sandra Glej. Ne vidiš?

Aleš Aha.

Lidija Striže z ušesi. Da bi slišala, kje hodi stari?

Sandra Z ušesi znam že od nekdej. Nisi vedel?

Aleš Jaz nehote zastrizem z ušesi. Kadar je za mano pes.

Lidija Misliš mene?

Aleš Rekel sem pes, ne kuzla.

Sandra - Spusti Aleševe roke. - Se bojiš starega?

Aleš Če sploh kaj reče, govori stvari, ne vem, kje jih je pobral.

Lidija Kost, da boš iz nje končno zglodal lastni film.

- Premolk. -

Sandra Prav je, da sta šla narazen.

Aleš Zakaj?

Sandra Kakšni bi bili vajini otroci?

Lidija Kakšni?

Sandra Poglej, kam gre ta svet.

Lidija To vsi vemo. Pet dni že sneži.

Sandra Tri.

Aleš Pri naju niso bili vprašanje otroci.

Sandra Reprodukcijska, ki ne vodi več nikamor.

Aleš Moj poklic terja gibljivost.

Lidija Filmarji vedno odhajajo. Kamorkoli. Samo da je.

Aleš Kamera obskura. Črna skrinjica išče jutranjo, nočno, nepoznano svetlobo. Vse.

Sandra Vse lahko z digitalno tehnologijo opraviš za računalnikom.

Aleš Napraviš tudi otroke?

Sandra Genski inženiring, trdi, mehki disk.

Aleš Virtualni seks, običajna stvar. Seveda.

Sandra Imaš kaj proti?

Lidija Aleš je večni odrešenik. Življenje pa je priročno. In prav zato zabavno.

Sandra Biologija. Velike ribe, in tako dalje.

Aleš Založnica si, Sandra. Kaj si požrla, da si postala vsaj to?

Sandra Zgodbe. Človeško svinjarijo, zavito v kondome.

Lidija Je to kakšno namigovanje?

Sandra Kaj? Ja. Bodi realna in ne pretiravaj z zabavnostjo. Tvoje petje, Lidija, je v resnici drgetanje grla, črev in kosti.

Lidija Vsega telesa! In duše.

Sandra Oprosti. Umetnica moja.

- *Kratka tišina.* -

Lidija Ena noč in en dan tukaj je preveč. Ti si kriv, Aleš.

Aleš Vsako uro začneta s tem.

Sandra Sto let, odkar te poznam, govoriš o tem, da si turni smučar.

Aleš Deset let me poznaš.

Lidija Zdaj pa ta usrana bajta. - *Krajši molk.* - Nisva za skupaj, nobene razlage niso potrebne, tudi o otrocih ne.

Aleš Kdo pa sploh je za skupaj?

Sandra Vsakdo.

Lidija Vsak z vsakim?

Sandra Ja.

Lidija Ne morem brez resnično osebnega stika.

Sandra Ljubezen?

Lidija Ja.

Sandra Nevarna beseda.

Lidija Ampak zato ni rečeno, da je ni.

Sandra Lahko se razumemo med sabo. Edino to je smotrno. Cilj življenja je kaj? Uživanje, v posebnostih posameznikove duše.

Aleš Zato so vse besede nevarne. Ker so odveč.

Lidija Če jih jaz zapojem, niso.

Sandra - *Se je dotakne.* - Naivka.

Lidija Besede so nujne.

Aleš Česa ne poveš.

Sandra Tistega ne pove, kar je v resnici nujno.

Lidija Kaj?

Sandra Svoboda.

- *Premolk.* -

Aleš Upam, da njegov sinočnji liter šnopsa ni bil zadnji.

- *Daljši molk.* - Kje sploh je?

Lidija Na podstrehi.

Sandra Slišala sem, kot da gre v klet.

Lidija Po krompir?

Aleš Podgane lovit.

- *Daljši molk.* -

Aleš Čaj ima dober.

Lidija Ves dan sem hodila lulat. Skoraj sem padla na ledu.

Sandra Madona. - *Pije čaj.* -

Lidija Opazuje nas.

Aleš In mi njega.

Sandra Škilast je.

Aleš Kaj? Ne.

Lidija Je, ja. Na levo oko.

Sandra Na desno.

Lidija Na levo.

Aleš Ni škilast!

Lidija Tiho. Opazuje nas.

Aleš In mi njega.

Lidija Ponavljaš se.

Aleš - *Zakriči.* - Kje je šnops!?

- *Premolk.* -

Lidija Štiri dni že sneži.

Sandra Tri.

Aleš Dva.

Sandra Tri.

- *Molk.* -

Lidija Dolgčas.

Aleš Zate.

Lidija S tabo.

Aleš Poznaš me iz otroštva.

Lidija Saj zato.

Aleš Kaj?

Sandra Nehajta. Škoda časa.

Aleš Zapravljajš ga. Z njo.

Sandra Naj ga zaklenem? V skrinjo s cekini? V tvojo črno kamro? Aleš, časa ne moreš zavrteti nazaj.

Aleš V filmu ga lahko zmontiram.

Sandra Sanje o privatni resničnosti.

Aleš Svoboda! Beseda. Montaža. Zidarski oder, grušt z reklamnimi panoji, hiše pa ni. Založnica.

Lidija Nehajta!

Sandra Zakaj? Prav imenitno je, ker mobilci v tej grapi ne primejo. Lahko se zgodi še masikaj.

- *Tišina.* -

Aleš Sandra, tvoja razdiralnost, svoboda brez občutka za skupnost, to je čisti sodobni konservatizem. Kvačkanje, do konca si pa ne upaš. Nobene resnične norosti.

Lidija Kaj boš z njo?

Sandra Če gremo do konca, ga bo stari vrgel na roko.

Lidija Sandra! Madona. On vse sliši.

Sandra Lidija. Če sliši, lahko tudi tipa. Boža. Gladi. Stene, ure, telesa, sebe, svojo privatno elektrarno, sneg, tebe.

Lidija Sandra, glava me boli.

Sandra Maček. Alkoholni manko.

Aleš Odziv telesa na duhovno potrebo, da bi človek postal drugačen od sebe. Zamenjava za umetnost.

Lidija Tvoja potreba je, da zatiraš ljubezen.

Sandra Aleš je počepnil pred mogočnostjo svoje neizrekljivosti. Zdaj pa stiska zadnjico v tragiški žeji po alkoholu.

Aleš Literarizirana morala.

Sandra Moralni relativizem je odsev naravnih potreb.

Aleš Kot da je narava edino na svetu.

Sandra Res. Nad vsem je moralni maček.

Aleš - *Narejeno.* - Ha. Ha. Ha.

Lidija - *Alešu.* - Ne bi ti smela nikoli verjeti!

Sandra Pa sva mu. Da ne bo snežilo.

Aleš Zašli smo v to grapo, ker nista hoteli čez hrib. Babe zmešane.

Lidija Aleš, razšla sva se. Kot se spodobi, demokratično.

Aleš Demokratično! Sklenila sva pogodbo o nenapadanju. Resnica pa je, da ne vidiva nobene vrednosti v tem, če grizeva drug drugega. Magari z ljubeznijo.

- *Molk.* -

Lidija Aleš.

Aleš Kaj?

Lidija Nobene na vidiku.

Aleš Lidija, tvoja pripadnost njeni globokoumni zvitosti.

Lidija Tvoja obsedenost z zavitimi in nedokončanimi zgodbami!

Aleš Ja. Zakaj? Ker. Onkraj vsega je. - *Obmolkne.* -

Sandra Bogec?

Aleš Zaveznici, poznata se šele pol leta. - *Kratek molk.*

Lidiji. - Zate bi dal roko v ogenj, zanjo ne.

Sandra Simpatično. - *Pije čaj. Daljši molk.* -

Lidija Opazuje nas. Stari.

Sandra Kaj hoče?

Aleš Da se pobijemo.

Sandra Res?

Lidija Pofukaj me.

Aleš Jaz?

Sandra To gleda vsak dan.

Aleš Kako?

Sandra Petelini in kure.

Lidija Sandra, ti me daj.

Sandra Lidija, ha! Bi ga to zanimalo?

- Premolk. -

Lidija Zakolji me.

Sandra Kdo?

Aleš Odsekana kurja glava.

Sandra Interesantno. Nagnusno.

Aleš Glava, kurja ali človeška, v juhi ali nataknjena na kol, je tisto, brez česar nas ni. Že od nekdej. Iz pradavnine, iz ljudožerskih časov. - Molck. - Odsekana roka bi ga.

Lidija Zanimala? Starega?

Sandra Gleda, ne reče nič.

- Tišina. -

Lidija Stran hočem.

Sandra Sekret na štrbunk je za posrat.

Aleš Zebe v rit in pizdo.

Sandra Da o jajcih niti ne govorimo.

- Molck. -

Lidija Našo hrano smo že. Kaj bomo jedli?

Sandra Slavčkove jezike.

Lidija Kaj?

Aleš Kar sta skuhali.

Lidija Sandra ni hotela čez hrib!

Sandra Pizda. Lidija.

- Premolk. -

Aleš Nor je, stari. Kakšna delavnica! Orodje. Preštel sem, štirinajst različnih dinamov. Rotorji, statorji.

Lidija Jaz bom pa zgubila glas. - Kašlja. - Dim. Prah.

Aleš Skrajni čas.

Lidija Jebenti, Aleš!

Sandra Veš kaj, daj se buzerirati staremu, njo pusti pri miru!

Aleš Slišal te bo.

Sandra To hočem! Naj si kaj izmisli.

Aleš Saj si je. Lastno elektrarno.

Lidija Kakšno elektrarno?

Aleš Nisi razumela?

Lidija Kaj?

Aleš Jez nam je pokazal. To je njegova lastna mala elektrarna.

Lidija Mislila sem, da je to zgodba.

Aleš Sandra jo je takoj kupila.

Sandra Lidija je bila dopoldne še pijana od sinoči.

- *Kratek molk.* -

Lidija Sneg. Nazadnje nas bo zasulo. - *Kratek molk.* - Sandra ljubi nenavadne zgodbe.

Aleš Žre zgodbe drugih.

Sandra Tebi bom za začetek odgriznila roko.

- *Pojavi se Tesnikar s steklenico žganja.* -

Aleš - *Skrije zapestje v rokav, močno zakriči, potem mirno nadaljuje.* - Boljše roko, kakor glavo.

Tesnikar V naši družini je bil nekdo, živel je v mestu.

Vtaknil je roko med valje tiskarskega stroja.

Sandra Kakšno naključje!

- *Molk. Aleš stegne roko iz rokava, nataka žganje. Trojica pije. Svetlobna jakost začne nihati in je vse bolj šibka.* -

Lidija - Dvomljivka Zakaj si to naredil?

Aleš - Zatajevalec Kaj?

Lidija - Dvomljivka To, z roko.

Aleš - Zatajevalec Jaz?

Lidija - Dvomljivka Kdo pa?

Aleš - Zatajevalec Nimam pojma.

Lidija - Dvomljivka Naj bi ga imela jaz?

Aleš - Zatajevalec O meni?

Lidija - *Dvomljivka* Ah. O sebi.

Aleš - *Zatajevalec* Nimaš pojma?

- *Naglo zmanjka elektrike. Zatemnitev. Tiktakanje.* -

Tesnikar Jez elektrarne je zdaj pod ledom. Zato je tok slab. Ampak če se v kleti dotaknem, zelo previdno, dinama. Ga pogladim, pa začne sam od sebe, rotor okoli statorja. In je, začasna luč. Ne verjamete? - *Molk. Slišimo tiktakanje mnogih ur.* - *Ure.* Žene jih moja elektrarna. Vsaka njihova sekunda, vsak trenutek je drugačen od drugega. Ima svojo hitrost.

- *Kratek molk. Tiktakanje pojema.* - Vsak od nas ima te čase v glavi. Različni so med sabo. Krajši so tisti, ki se vsak hip menjajo in uravnavajo naše vsakodnevno govorjenje, naše vsakdanje početje. Vanje se vpletajo drugi, daljši. Na primer čas sovraštva, potem tisti čas, v katerem iščemo ljubezen. Ob vsem tem vdirajo v nas trenutki in odlomki iz časov, ki so minili, a nezavedno ostajajo v nas. Vse to vrvenje je prisotno in se nevidno spreminja, tudi v mrtvi naravi. Če se z rokami dotaknem dinamama in se zaradi tega nežno zavrti, je to premik mrtve kovine v živost. - *Tišina. Tiktakanje je komaj zaznavno.* - *Protoni, fotoni, nevtroni, nevtrini.* In vozli med njimi, žile! In organizmi kamniti in plinasti, ki se pogovarjajo. O čem neki? - *Kratka tišina.* - O ljubezni? Ki je? Kaj? Kdo? - *Kratka tišina.* - Tisti, ki se je žrtvoval zanjo? Ki bo čase, ki jih imamo v sebi, rešil pred vesoljnim požarom. Morda se potem umaknemo naprej, drugam. Onkraj vesolja.

- *Molk. Nič tiktakanja.* -

Sandra Kako si je to, izmislil! Nesramno. Mučno.

Aleš Nisi šla gledat njegove delavnice, Sandra. Kar naprej čepiš, vališ svoja jajca.

Sandra Ne vemo, kaj je bilo prej, Aleš. Jajca ali kura med tvojimi nogami.

- *Oddaljen hrum. Razsvetlitev. Spet je elektrika.*

Tesnikarja ni. Močno tiktakanje. -

Lidija Je on? Napravil elektriko?

Sandra Izginil je.

- *Aleš nataka žganje. Tiktakanje zamira. Odslej ga slišimo le
včasih.* -

Drugi prizor

Sandra Sta videla, jezik je vtaknil med kolesje tišine.

Lidija Bojim se ga. Gremo! - *Hoče ven.* -

Sandra Kam? V sneg.

Lidija Bomo do jutri tukaj?

Sandra Ja! Ni zanimivo?

Aleš Gleda nas. Ker nas sovraži in ne ve, kako bi nas požrl.
Slekel se mu bom.

Lidija - *Se zbegano zasmije.* - Pustil nam je šnops.

Sandra Hej, ata, kje pa ste!?

Lidija Ne bom vaju več poslušala!

- *Molk.* -

Sandra V predalu so karte.

Aleš Radovednica.

Lidija - *Poišče v predalu karte.* - Bomo? Poker.

Sandra Pasijanso. - *Vzame Lidiji karte.* - Da vidim, na kakšen način nas hoče stari ugonobiti.

Lidija Solistka. Ne vem, če si bila kdaj zaljubljena.

Sandra Vate?

Aleš Kaj ne lezbarita?

Sandra Rezbariva druga drugo, to že.

Lidija Ne! Sem proti modnim trendom!

Sandra Midve sva instalacija.

Aleš Skulptorki.

Sandra Kaj pa ti veš. O neoprijemljivi lepoti. Nežnosti.

- *Premolk.* -

Aleš Sta razumeli, kaj je rekel stari? Da lahko sam zavrti dinamo.

Lidija Kako mu je ime? Na nekoga me spominja.

Sandra - *Med polaganjem kart.* - Vajina usoda se je zaprla v krog brez izhoda. Potem sta ga razdrla. Zdaj sta svobodna, zato vaju v prihodnosti čaka še marsikaj.

Lidija Usoda je čas, kakršen ti je namenjen.

Aleš Ne verjamem vanjo.

Sandra Zakaj bi verjeli v čas? Razen v zgodbi, kjer pisatelj pozna konec.

Lidija Glava me boli.

Aleš Film, ki ga bom naredil, bo razklenjena zgodba. Ne bo odvisna od konca, ampak od ljudi, ki se pojavijo v nji. Vsak posameznik ima lastno videnje zgodbe. In konec, ki je samo njegov.

Sandra Nisem še videla tako prestrašenega človeka, kot si bil ti, ko ti pri montaži kadri niso šli skupaj.

Aleš Sandra, pomagala si mi, ampak iščem režijo. Ki vidi z očesom nekoga. Drugega.

Sandra Božje oči?

Lidija Konec v resnici pozna. Bog?

Sandra Kdo?

Lidija Usojeno mi je bilo, da bom pevka.

Sandra Misliš, da bo takšen tudi tvoj konec? Samo če boš ušla svojemu času. Drugam.

Lidija Aleš mi ni pustil, da bi se sprostila, šla, se osamosvojila. Ljubosumen je.

Aleš Nisi sposobna. Najprej je delo na sebi.

Sandra Si ti sposoben?

Aleš Prišel bo trenutek. Opravil bom radikalen rez s sabo.

Sandra Manipulacija s sabo in z drugimi. Navidezen upor.

Aleš In ti, menedžerka?

Sandra Preizkušam življenje, s komerkoli, kadarkoli, na kakršenkoli način. Živim na robu.

Lidija Se imaš za tako pogumno?

Sandra Ne. - *Tišina*. - Svojega življenja ne dam nikomur.

- *Molk*. -

Aleš Ni vprašanje, komu bi se uprl, ampak kje bi se, na kakšen način. Usoda se skriva v dnu soda. Ki je. Nič. - *Molk*. - Nekoč so resnico vsaj iskali.

Sandra Aleš, preganja te, še sam ne veš, politika, ki nima nobene zveze s tem, kar hočeš.

Aleš Iz ničā ustvariti resničnost.

Sandra Za kozlat.

Aleš In kam prideš, skozi kozlanje?

Lidija V nebesa.

Sandra Čas lahko vržeš iz tira le sam.

Aleš Če se spremeniš.

Lidija V kaj?

- *Pojavi se Tesnikar z loncem krompirja. Začne ga lupiti.* -

Aleš Einstein je prišel v vas.

Tesnikar Tésnikar sem.

Sandra Ata, boste vrgli kvarte?

Lidija - *Dvigne kozarec. Zakriči.* - Na zdravje! - Čez čas glasno. - Zdaj vem, nekoč sem videla film o nekem Srbu, ki je izumil elektriko.

Aleš Nikola! Tesla!

Sandra Oglušela bom.

Tesnikar Sinoči vi meni vašo hrano, danes jaz vam krompir.

Lidija - *Tesnikarju.* - Nimate še kakšnega noža? Da bi vam pomagali.

Tesnikar Seveda imam.

Lidija In?

Tesnikar Saj nismo v vojni. - *Lidija se čez hip zasmije.* -

Sandra Ste vi kdaj bili? V vojni.

Tesnikar Večkrat.

Lidija Ah, ne. To ni res.

Tesnikar Je. Resnica.

Sandra Imate čas? Za to, da ste kar naprej v vojni?

- *Krajši molk.* -

Lidija Zakaj se nisem rodila kdaj prej, drugje.

Sandra Miška, zakaj pa ne prihodnjič?

Lidija To pa ne. Me ne zanima.

Sandra Zakaj?

Lidija Vsi mislimo, da svet obdaja samo nas. Vsakega posebej. Tebe, Kitajca, zamorca.

Sandra Kako neki, na kakšen način, mucica?

Lidija Vem, Sandra, zajebavaš. Ampak. Saj poznate tisto. Čas je čebula. Lupiš jo, in nekje na sredi je. Čakaj? Pozabila sem, kdo? Jaz?

Sandra Kaj se razburjaš. Privošči si, mirno kukaj iz čebule. In pretakaj solze. Dokler živiš. Tisto, kar nekoč bo, se v resnici ne zgodi.

Aleš Moški. Osvajamo svet, ve pa nabirate besede, zgodbice. In vam je toplo.

Lidija Najbolj vroče gnezdo ima Sandra. - *Tesnikarju.* - Rada imam Aleša, ker je odkrit.

Sandra Pameten, a ne bister.

Aleš Neumen.

Sandra Priznanje razorožuje.

Lidija - *Se heheta.* - Sandra, si se zagledala?

Sandra Vanj? Iz dolgočasja. Se lahko zgodi.

- *Daljša tišina.* -

Tesnikar In ti, Aleš, si filmar.

Aleš Mhm.

Tesnikar Ja.

Aleš Čuden posel.

Tesnikar Aha?

Aleš Smrdljiv.

Tesnikar Res?

Sandra Moški posel.

Aleš V tej bajti ste lahko doživeli največ eno vojno, Tesnikar.

Sandra Jaz bom tukaj dočakala svojo menopavzo.

- *Tišina.* -

Lidija Veste, ona tiska knjige. Jaz pojem.

Sandra Lidija, saj že vse ve o nas.

Lidija Uh, razen o. Intimnostih.

- Premolk. -

Tesnikar Prej, v temi. Sem bil preveč? Intimen?

Lidija Smrdelo je po nafti.

Tesnikar Res?

Sandra Cirkus.

Aleš Vključili ste agregat.

- Tišina. -

Sandra Zgodba ni bila slaba.

Lidija Samo konca nima.

Tesnikar Ima. Nešteto različnih časov v vsakem od nas. Zmetali smo jih na kup. In zdaj je kres pripravljen. Le nekdo mora imeti dovolj norosti, da ga zažge. In svet bo šel. K hudiču.

Aleš Bežite pred krutostjo urbane kulture. Razumem vas. Ampak. Vse te naprave, ki jih imate, realist ste, zakaj ste si izmislili to o. O božanju rotorja?

Tesnikar Nisem si izmislil. Kar sem govoril, je samo del nečesa. O vsem, kar v resnici je, ne vemo nič. - Pomolči. - Ah. Bom molčal.

Aleš Mislite, da imate to pravico?

Tesnikar Me hočeš osvoboditi neodvisnosti?

Sandra Aha. Niste le električar, ampak tudi filozof. Zato ste si uredili te vice tukaj. Ker vas je strah potovanja k hudiču.

Tesnikar Potovanja?!

Lidija Jaz razumem vaš molk. Ljubezen nima ne začetka ne konca.

Sandra Pozabila si. Tik pred koncem svoje kamere obskure je omenil ljubezen, ki da je nastala zato, ker se je nekdo žrtvoval. In dodali ste, da bo zato nekdo naše čase rešil. Vi?

Tesnikar Jaz? Žrtvovanje ne vsebuje časa.

- Premolk. -

Sandra Krompir, čebula in slavčkovi jeziki.

Aleš Večerja, zasoljena s tvojo duhovitostjo.

- Premolk. -

Lidija Grozljivka! Ure so nekaj pošastnega.

Tesnikar Moje naprave so pošasti, dokler delujejo tako, kot so narejene. Po človeški meri. - *Kratka tišina*. - Načrtujem, preizkušam nekaj. Težko razložim.

- *Premolk*. -

Lidija Tesnikar, zakaj govorite tako tiho?

Tesnikar Pritisk. Menda.

Lidija Krvni.

Aleš Že mogoče. - *Pomolči*. - Ampak v ozadju vsega, preganja nas. Pritisk kapitala.

Sandra Ne me basat! Res? Prekletstvo. Jahte, formula ena, televizijski dnevnik, masažni saloni. Ne bom naštevala. Kamor se obrneš, naša kri je vedno bolj gosta. In svoboda vse bolj redka.

Aleš Si že pijana.

Tesnikar Pri zdravniku sem bil, ne vem kdaj. Pritisk? Ja. Ker verjamem. In obenem dvomim. Načrtujem uro iz kamna. Ne, to ni ura. Je. Prevozno sredstvo. Kam? V ljubezen? V resnici je tako, da še ne vem. Za koga bi se človek lahko žrtvoval? Ker je. Res je. Povsod. Kapital. Smrt, ki raste od znotraj. Gre iz vsega, kar je, nazaj, ritensko. Rakova pot. Iz celice nazaj skozi vesoljno katastrofo v nič. Naučiti bi se morali.

Sandra Grizti kamne.

Tesnikar Kamen je ostanek zvezde. Ta je nastala iz bogve česa. Bral sem, da je celoten svet, ne le to vesolje, neskončna struna, enajst dimenzij. Nikoli ne bomo vedeli. Zvezda je morda nastala iz strune, ki je počila.

Lidija - *Cvileče*. - Božja glasilka.

Aleš Big.

Sandra Bang. Bum.

Tesnikar Počila, in se zdaj zviija in vrtil naš čas. Kamen pa je ostanek, čas. In ura je hiša. - *S smehom*. - Kamnita bajta.

Aleš Temna kamra.

Lidija Ste bili zidar?

Sandra Kje pa, samo svobodni arhitekt.

Tesnikar Zidati v zrak, to je pot v prazno. Ja. Graditi skozi zemljo. V živo srebro, v premogovo mast.

Sandra V mednožje matere zemlje.

Tesnikar Rekel sem, da je časov več. Mednožje je le ena celica. Okno. Rudniško obzorje.

Aleš Čas je po vašem, hip?

Tesnikar Ja. Povedal sem, prelivanje in utripanje trenutkov.

Aleš Resničnost je trda, trdna.

Tesnikar Resnica je nepremakljiva. A je hkrati ni.

Sandra Tesnikar, dajte no.

Tesnikar Zaradi resnice so kar naprej vojne, resničnost pa je tako obsežna, da se ves čas spreminja in nikjer ni njenega konca.

Lidija Jebenti, naš gostitelj sploh ne pije šnopsa.

Aleš Čakajte, Tesnikar. Vaša misel je zanimiva, ampak nedorečena.

Tesnikar Seveda. Ker je medtem, ko sem jo začel izgovarjati, in med končnim izrekanjem poteklo, kaj vem, tri ali pet sekund.

Aleš Podoba je lahko, in je edini okvir resničnosti. In resnice.

Lidija Znorela bom.

Tesnikar Kamen lahko fotografiraš na tisoč načinov. Razmerja med temi posnetki pa ne moreš ujeti v noben čas. Morda s tipanjem. Ja, ko se dotakneš jekla in bakra. In se začneta premikati.

Sandra Povohaš in polizeš, in ustvarjeno je vesolje.

Lidija Lulat! - *Gre k vratom in se ustavi.* - Še vedno sneži. Nas bo zasulo?

Aleš Plaz. Najtanjši zvok ga lahko sproži.

Lidija Kaj! Joj. Tesnikar, se lahko v tisti čeber? Ne. Bom počakala, da spet ukinete luč.

Tesnikar - *Vstaja.* - Grem. Ne gre.

Aleš Kaj?

Tesnikar Da bi z besedami.

Sandra Ne. Vaša arhitektura je. Čez vse. Z nešteto kamricami.

Lidija Kako ste vi morali biti zaljubljeni, Tesnikar!

Tesnikar Še sem.

Lidija V koga?

Tesnikar Vase.

Sandra Sem mislila, da v nas.

Tesnikar Tudi.

- *Tesnikar odide z loncem krompirja. Dolg molk. Pitje.* -

Lidija Naša imena pozna. - *Menca.* - Tišči me, pa ne morem na stran. Zaradi njega. Mi smo za starega igralci.

Aleš Česa ne poveš.

Lidija Vse kar se dogaja med nami, je zanj predstava. Gledališče. Jaz zanj sploh nisem jaz. Ampak, kdo?

Sandra Pijana včeraj, pijana danes.

Aleš Ima prav. Jaz zanj nisem jaz, ampak. Lidija. - *Pokaže nanjo, z naslednjima besedama nase.* - Tvoj ti.

Sandra Kaj pa govorita, jasno. Tudi on nastopa za nas.

Aleš Kdo konec koncev v resnici je?

Sandra Zgodbo moramo staremu zaplesti.

Aleš Smo jo že.

Sandra Več ko govorimo, manj mu bo jasno, kdo je kdo od nas.

Aleš - *S smehom.* - In kaj počnemo.

Lidija Oh, ta je videl veliko sveta.

Sandra Zato, če ga hočemo ujeti, so pomembna naša dejanja.

Lidija Kakšna?

- *Sandra se hripavo smeje. Premolk.* -

Aleš Sneži.

Sandra - *Šepeta.* - Dan in noč. Noč ima svojo moč.

Lidija Noč?

Sandra Si ljubosumna? Bravo. Spiš res trdno.

Lidija Si bila z njim?

Aleš - *Se smeje.* - Ptica pevka, naivka.

Sandra Lidija. Nočem kurčevega gnezda.

Lidija Bojiš se otrok!

Sandra Svojih.

Lidija Pizda. Zakaj jo pa imaš?

Sandra Zakaj? - *Lidiji*. - Lahko rojevamo brez moških. Pizda sem, ja, vsa kar me je. Odpiram se. In se rojevam.

Lidija Tudi jaz se odpiram. Ampak zato, da sprejemam. Pizda.

- *Molk.* -

Aleš Globoko grlo. Iz njega se izvali oko.

Lidija In te pogleda. Kuku.

Sandra Poje. - *Objame Lidijo, ta se odmakne.* -

Lidija - **Mlajša** Poje?

Sandra - **Starejša** Slavček.

Lidija - **Mlajša** Slavček?

Sandra - **Starejša** Zakaj?

Lidija - **Mlajša** Gledaš me kot slavček.

Sandra - **Starejša** Gledam.

Lidija - **Mlajša** Iz kletke.

Sandra - **Starejša** Jedli bova slavčkove jezike.

Lidija - **Mlajša** Kaj?

Sandra - **Starejša** Mama. Če sem jo vprašala, kaj bomo jedli, je odgovorila, da slavčkove jezike.

Lidija - **Mlajša** Lakota.

Sandra - **Starejša** Glej, da se boš ugriznila v jezik.

- *Napetost električnega toka v bajti popusti. Zatemnitev.* -

Lidija Končno! Sandra, kaj spet hočeš od mene, s temi jeziki? Madona, kje je zdaj čeber?

Sandra - *Zelo glasno, z namenom, da bi jo slišal Tesnikar, kjerkoli že je.* - Lidija. Hočem tvojo zgodbo. Imam te na dlani, ampak, kaj se je resnično kdaj dogajalo s tabo, tega ne vem. Zaljubiš se. V mladce in v modrijane.

Aleš - *Kriči*. - Zgodba je laž! Šele podoba, filmski jezik, jebeš Tesnikarja, montaža slik seže v resničnost razmerja med trenutkom in prostorom.

Lidija Pijana sta. Pesem je več kot zgodba. Je tisto prelivanje časov, o katerem je govoril Tesnikar. Lepota! - *Slišimo zvok njenega uriniranja v čeber*. -

Tesnikar - *Od daleč*. - Hej! Me slišite? V kleti načrtujem napravo, imam prostor, ki bo vse to, o čemer govorite, povezoval, a bo hkrati presegal čas, v katerega se vklepamo.

Aleš Ste arhitekt ali strojnik?!

Tesnikar Arhitekt gibljivosti.

Aleš Kako izgleda vaša naprava? Električni stol?!

Tesnikar Vehikel!

Lidija Joj! Aleš, objemi me.

Aleš Tesnikar! Je na koncu vaše naprave luč? Ali smrt?

- *Daljši molk. Slišimo odpiranje in zapiranje vrat. Vdor vetra. Kratka tišina. Odslej bo Tesnikar nekje v bližini*. -

Tesnikar To sneženje. Klimatske spremembe. Da ne ravnamo prav. Ne vem. Vse skupaj se začne nekje drugje. Na podstrehi imam skladovnico starih časopisov. V njih razumem, kje sem naredil napako. V nekem starem članku piše o umorih v Barki. Barka. To je ime vasi, iz nje so bili moji predniki. Preden so šli v rudnik. Tam sem začel tudi jaz. Potem sem bežal, počel vse mogoče. Zato se zdravim. V kleti. Imam magnetno napravo. - *Molk. Tiho hrumenje*. - Ni perpetuum mobile, ni časovni stroj. Moja naprava, vehikel, bo z resonančnim magnetnim sevanjem omogočila, ne potovanja v času nazaj, to je nemogoče, ker čas sploh nima smeri. - *Kratka tišina*. - Vehikel bo vzpostavil tako intenziven spoj telesa in duha, da se bo na meji med njima, med kemijo ter fiziko v nas in med podobami, ki so onkraj naših misli, pojavilo videnje tistega, kar je v naših prednikih ostalo neizpolnjeno. Tudi v tistih, s katerimi nismo v sorodu. Ne torej genski inženiring, iskanje boljše prihodnosti, pač pa opazovanje. V posebnem stanju, v

specifični resonanci, boš uzrl početje naših predhodnikov, uvidel boš, kakšno je bilo utripanje različnih časov v njihovem telesu in duhu. Uzrl boš pomen tistega, zaradi česar se tvoji predniki niso ujeli sami s sabo in z drugimi. In se zavedel tistega, kar je tebe samega pripeljalo do tam, kjer bi ne želel biti. In ko bo vsak posameznik in vse človeštvo začelo spoznavati, v čem smo grešili, zakaj je vse pripravljeno na grmadi sveta za požar, bomo dojeli smisel. Da ljubezen ni zgodba. Saj ljubezen, tako kot žrtvovanje, ne vsebuje časa. - *Nenadoma luč. Tesnikar ima na sebi narobe obrnjen kožuh, ki je povezan z verigami, na glavi širokokrajen slamnik.* - Je bil dober film?

Aleš Katero vlogo igrate?

Tesnikar Grešnika.

Lidija - *Se smeje.* - Prvi je grešil že Kajn.

Sandra Adam. Grešni kozel. S požrešno ženo.

Tesnikar Vsaka koza enkrat crkne. Prvi greši vsak posameznik od nas.

Aleš Težko dihate. Zmanjkalo je nafte, kaj. Ste dinamom gonili na roko?

Lidija Aleš! Svinja, poezija, ti pa kvantaš.

Aleš Lidija, ljubica. Ne gre za spermo, ampak za elektriko.

Lidija Aja?!

Sandra Spodaj imate ljubezensko sirarno. Po seksu zaudarjate.

Tesnikar Spočetje se ne začne v krvi. Kdo ve kdaj v vesolju, če sploh v njem, je naš začetek?

Tretji prizor

Tesnikar Ampak vsak začne s svojim časom na novo.

Lidija In s čim ste grešili vi? Važno je priznanje. Zdaj, takoj, ne z vašim strojem.

Sandra Je tole noša?

Tesnikar Pustna, iz Brkinov, Notranjska. A ne vsa. Kravji zvonci manjkajo.

Aleš To kaj pomeni?

Tesnikar Slučaj.

- Premolk. -

Sandra Vas je strah, Tesnikar? - *Tišina.* -

Lidija Boste umrli tu, sami?

Tesnikar Smrt ima svoja naravna pravila, ampak to, česar o svetu ne vemo, bi nas lahko, če bi zdržali zvoke, ki nastanejo z mojim vehiklom, pripeljalo do. Drugega. Bolan sem, na vseh koncih. Barka, ja, ki se potaplja. Zamašiš eno luknjo, a se odpre druga.

- Premolk. -

Lidija Nihče ne skrbi za vas? - *Tišina.* -

Sandra Trpite? - *Tišina.* -

Aleš V resnici ne marate ljudi?

Tesnikar Seveda. Me tudi oni ne.

Lidija Brez sorodnikov?

Tesnikar So. V dolini. Daljni nečaki. Prinesejo. Kakšno stvar. Poleti. Pridivjajo na mopedih. Drogirani.

Sandra Koliko let ste tukaj?

Tesnikar Deset, dvajset.

Sandra In vse ostalo? Vaša zgodba? - *Pije čaj.* -

Tesnikar Saj veste, v eni minuti se lahko zgodi več kot vse življenje. Za nedolžnost svojih prvih grehov ne ve nihče.

Sandra - *S spačenim obrazom.* - Kdo je dal sol v čaj?

- *Kratka tišina.* -

Aleš Lidija. Nikoli ne ve, kam ščije. Enkrat v morje, drugič v epruveto. - *Sandra na dušek izpije kozarec žganja.* - Jaz sem zamešal sol in gorsko rastlinstvo. V podobo tvojega spačenega obraza, Sandra. Odrešil sem te pred lažno resnico o lepoti, ki je odsev naših čistih duš. Resnična skulptura je lahko le konkreten rezultat človeške surovosti.

Sandra Čutila sem, da imaš jajca. Zdaj jih vidim. Tvoje olupljene oči.

Aleš Izvoli. Jih boš v solati ali z majonezo?

- *Tesnikarju.* - Govorjenje o času je retorika.

Tesnikar Če se čas vselej vrača, skozi glavo ali skozi srce, potem je to le igra. Če pa predremo fiziko in kemijo, ki sta nam dani, potem je to pravo dejanje. Pot iz resničnosti k resnici. Reševanje iz večne vojne. Razkroj spake, pod katero živimo, odreševanje nič.

Sandra Predremo kaj? Grozo, ki je znotraj kamnita, zunaj slepa. Dejanje! Sol in čaj, res, to je dogodek. Resničen. Kemično dogajanje. Prizanesla ti bom z modrico na očesu, Aleš. Gnil si že brez nje. Saj sta vzrok in posledica dandanes pomešana. In ti si odsev takšne narave. Podobar.

Tesnikar - *Po kratkem molku.* - Mislimo, da se čas vselej znova, do neskončnosti, vrača. Ampak to vse skupaj, ves svet, to sploh ni ne čas ne prostor ne gibanje.

Lidija Umirite se vsi skupaj, no! Tesnikar, kaj govorite, ljudje vendar nismo invalidi!

Tesnikar Pa smo. Dokler ne razločiš samega sebe, golega. V razcepljenem času.

Sandra Shizofrenija.

Tesnikar Jahamo na času. Za nami pa se vlečejo naši čuti. Njihovo črevesje. Namesto da bi ga razbrcali, scefrali na trenutke. Razpoke v času so naša notranja različnost. Mi pa se obešamo na kaj, na večni zdaj. Vrtimo se, kar naprej. Zdaj. Zdaj. Prebavljamo vedno nove obraze. Nismo pa sposobni v njih videti Drugega.

Lidija Drugega? Pregarjate me. Kdo je to?

Aleš Lidija, pomiri se. Paranoik med nami je Sandra. Žre jo kesanje, ker mi ni prisolila klofute. Zdaj pa beži pred svojo slabo vestjo.

Sandra Lidija. Aleš vztrajno taji, da hoče biti v takšni ali drugačni obliki za vselej tvoj Drugi.

Tesnikar Drug drugemu smo Drugi z ljubeznijo.

Sandra Dajte no že mir!

Tesnikar Mir, v ljubezni? V nji lahko zdržiš le z Drugostjo.

Sandra S čim?

Tesnikar S tem, da se zavedaš svoje invalidnosti. Gluhosti do mrtve narave. Šepavosti v vedenju o zvezdah. Da bi dojeli vsaj to, kako ne moremo zgrabiti in uvideti tistega, iz česar nastaja svet. Naš um nekaj sluti o zvezdah, atomih, razlikah v pojavih, o vsej tej neskončnosti pa vejo alge in amebe več kot mi.

Sandra Res ste. Maškara.

- *Kratek premolk.* -

Aleš Tisti kotel, ga imate za šnops?

Tesnikar To je brzoparilnik. Na paro, za krompir. Za prašičjo krmo.

Aleš Prašičjo? Saj jih nimate.

Tesnikar Kotel imam, za hec. Za zgodovino.

Lidija Prašiči so bili in bojo.

Sandra Na primer, mi.

Aleš On je izvzet.

Lidija Kdo ve.

Tesnikar Žremo vsi, ali krompir ali prašiče. Vselej pa ostane drek. Prav to bi morali spremeniti.

Aleš Tudi kadar žremo drug drugega?

Tesnikar Ja. Zato še posebej. Prav bi bilo, če bi iz dreka delali piščalke.

Aleš Sem že slišal. Vesoljni kontrapunkt.

Sandra To so menda poskušali že neandertalci.

Tesnikar Ja. Tamle nasproti, čez dolino, je stena z votlinami, Divje Babe, kjer so nekoč živeli. Pa jih je požrl homo sapiens.

Lidija Pa ne zares?

Aleš Ne vemo. Nam boste pokazali ta vaš, vehikel?

- Premolk. -

Tesnikar Problem je, ker v pretvarjanju energij vselej nekaj ostane. Nekaj drugačnega sicer, ampak v glavnem je tisto neuporabno.

Sandra Zgodovina.

Aleš Tesnikar, spet se izmikate. S poljudnoznanstvenim smetiščem. V kleti nimate nič.

Tesnikar Ja. Saj to, znanost? Tako ali drugače ostaja od nje tudi drek. V kolikor ne bomo našli. Kaj? Drugost? Nekaj, česar si danes ne moremo predstavljati. Ampak je možno. To verjamem. Da namreč kamen lahko izgine in se spremeni v energijo.

Potrebna je le dovolj velika hitrost. Vsi vemo, $e = m \times c$ kvadrat. Mlinsko kolo, ki bi se vrtelo s kvadratom hitrosti svoje mase. Kamnita turbina, ki bi se sukala s tolikšno hitrostjo, da bi se sama spremenila v energijo. Tako je verjetno nastalo vesolje. Božji mlini. - Molk. - Ampak če premik rotorja in statorja povzroča elektriko, je to nekaj takega kot življenje. Samo da dinamo ne proizvaja dreka.

Sandra Drek je res hudič.

Tesnikar Tisto, v kar se spremenijo vozli elektromagnetnih valov, vibracija na prehodu med mrtvo in živo naravo, je življenje. Najprej brez preostanka. Drek pride z razvojem, kasneje.

Sandra Vesolje je preostanek božjega mlina. Drek. Baročni teater.

Aleš V velikih pospeševalnikih naženejo elektrone vse do njihove fuzije. In to je potem čista energija. Takšna kot na Soncu. Brez preostanka.

Tesnikar Pardon. Preostanek je svetloba. Ki pa je tudi ogenj. Kres.

Aleš Trdite, da je čas materija. Zato, ker je v elektronih kamna stisnjen čas?

Tesnikar Resnični čas ni čas, tudi ni naše vesolje. Ki ga merimo z življenjem med spočetjem in smrtjo.

Lidija Nekje se je vse začelo.

Sandra Pri Bogu? Njegovi samooploditvi? Torej je to znamenito bitje ženska.

Tesnikar Če pobožam dinamo, ki je zastal, slišim v njem resonanco, zven in pesem. In če natanko prisluhnem, če uskladim lastne vibracije s tistimi v tako imenovani mrtvi naravi, se začne rotor premikati sam. Žal, le za kratek čas.

Lidija To je, kot seks?

Tesnikar Ja. Ne, kot ljubezen.

Aleš Dajte no. Seks ali ljubezen, vsi se bomo spremenili, najprej v gnoj, potem v smrad, skratka v razvoj. Za kratek čas lahko takšno pot ustavi le kamera obskura, podoba.

Tesnikar Za tisto, kar imam jaz v mislih, bi morali odpotovati drugam. Preko časa.

Aleš Imeti nekaj v mislih. To je nič.

Tesnikar Ali pa je neka energija. Neke vrste snov.

Sandra Ne zamerite, z vašim potovanjem. Dokler smo ljudje to, kar smo, bomo vselej nekaj nasrali.

- *Molk. Tesnikar odlaga kožuh z verigami.* -

Tesnikar Pogruntati bi morali, ne le vehikel, ampak tudi vehikulum.

Aleš Kaj pa je zdaj to?

Tesnikar Farmakologija. Kemično sredstvo, pospešitelj, na primer destilirana voda, ki daje zdravilu okvir, v katerem lahko učinkuje. Spoji se dvoje procesov, na primer to, kar razumemo kot mrtvo naravo, in tisti trenutek, delec časa, moment, v katerem se sproži življenje. Vsak organizem vsebuje takšne delce časa. Ki so spoj smrti in živosti. To s tistim,

kar se sčasoma sicer razvije v seks, nima nobenega opravka. Resnično bivanje se začne že davno prej.

Lidija Tako je! Vedno sem trdila, da je ljubezen več kot usrani seks. Razumem vas. V vašem življenju obstaja fatalna ženska.

Sandra Dajte no, vehikulum je v jezikoslovju, ah, kaj bi razlagala, zveza med govorce.

Lidija Tesnikar, če ste dali krompir na ogenj, se vam bo razkuhal. Vehikulum. Blub, blub. V kateri kotiček duše ste skrili gospodinjo svojega življenja? A!?

Tesnikar Vehikulum je tudi čas. Celica, neverjetna naprava, ki povzroča, da obstajajo rastline. Da rastemo, da se lahko gibljejo ogromne živali z vso svojo težo. Celična opna in jedro sta vehikulum, presek živosti in mrtvega. Prerez skozi čas, v njem se odpirajo svetovja, v katerih ni naših dimenzij. Edino v takšni resničnosti se morda skriva resnica.

Aleš Zanimiva logika. Ampak s časom življenje tudi mineva.

Tesnikar V času mineva, v trenutku pa se sproži.

Lidija Jaz rada sprožim prdec.

Aleš Tesnikar, kje ste vse to pobrali?

Tesnikar Na podstrehi. Stare časopise imam tam. - *Molči*. - Vehikulum v kemiji in vehikel v fiziki. Vse v naravi ima isti vir.

Lidija Ja. Jaz zdaj razumem vse. V kleti ima gospod Tesnikar čeber s kakci, okrog je pa obesil kravje zvonce.

Sandra In to je vehikel, s katerega oznanja ljubezen.

Tesnikar - *Pomolči*. - Ljubezni v naravi, razen z razvojem pri živalih vse do človeka, ni.

Sandra Ker je človek božja napaka.

Tesnikar Napaka je, da se bojimo časa. Ljubezen se ga ne.

Aleš Bog nima nobene zveze s človekom.

Lidija Mogoče mi z njim.

Sandra Ker ga potrebujemo za uspešno nadaljevanko o življenju.

Tesnikar Ne. Uporabljamo ga. Ker ga ne razumemo.

Aleš Kako, uporabljamo ga? Kdo, ki je pameten, se dandanes sploh briga zanj?

Tesnikar Pribijamo ga na križ.

Lidija Križ in srce,
prelepo je gorje,
na barki iz črepinj
v ljubezen jadram z njim.

Sandra Recitatorka. Zapoj! - *Kratek molk.* -

Lidija Ne.

Tesnikar Zakaj?

Sandra Ker dvomi vase.

Lidija Petje ni igrača, da bi jo vi, opičnjaki, razdrli.

Aleš Aha. Tega sem kriv jaz.

Lidija Mazohist.

Aleš In kdo je sadist?

Sandra Jaz. Zate. Slaba vest tvojih nerealiziranih filmov. Naš gostitelj je sadomazo. Pa se sploh ne zaveda. Muči se z Bogom. Ker ga ni sam pribil na križ. Nad nas pa se spravlja z znanostjo, ker nas Bog nič ne briga.

- *Kratek molk.* -

Aleš Tesnikar. Imate se za arhitekta narave. Hkrati pa, Bog.

Lidija Aleš. Kadar pojem, se mi v telesu odvija film, ki ga ti ne moreš nikoli videti.

Aleš Ker ga nikamor ne projiciraš.

Lidija Ekran ni v telesu. Ampak. Je vse, kar je.

Aleš Nastopaš. Kot vselej, narcisa.

Lidija Povej že! Če ga ne znaš narediti. Kaj je film?

Aleš Film? Je strel.

Sandra Zate. Še vedno si zaljubljen v Lidijo.

Aleš Strel moje duše skozi tvoje oko.

Sandra Ženska je zate oko.

Lidija Babjek ravno ni bil.

Aleš Kot ti ne zvesta. Ja. Strel duše. Razmontiran v kompozicijo podob. V zgodbo očesa, ki je svet. Ženske moje, in

to je kri. Ki šprica. Najprej se v miru in milo pretaka pod kožo skoz žile, v človeško notranje drevo. Potem pa, vojna v nas vseh, in kri se razlije, vselej drugače, za vsakogar posebej, v studenčkih, slapovih, rekah. Kot sonatina, simfonija, orkester.

Sandra Ti boš o krvi! Ženske rojevamo.

Aleš Z vama na čelu.

- Premolk. -

Tesnikar Preden strel udari, imaš v roki orodje. Pištolo. Kovino povežeš z glavo. In z jajci. S posebno tehtnostjo, pomenljivo, jo oklepa tvoja dlan, kazalec, ki se podaljšuje v cev. Ta lahko usmeri tvojo dušo kamorkoli. Da presune. In z izbruhom ognja ureja zadeve v zvezi s pravičnostjo. Pok je ob tem suhi komentar, red. Strelec pa je božji instrument. Zrno resnice, v drugem. Resničnost.

Lidija Perverzija. Zakaj? Zakaj bi igrali na instrumente? Orkestrirane vojne. Jaz. Sem sama. Ko pojem, sem gola. Bi vame streljali?

- Premolk. -

Aleš Kdaj ste bili v vojni?

Tesnikar V Ameriki.

Lidija V Ameriki? Tam ni bilo vojne.

Tesnikar Vselej je.

Lidija Zakaj?

Tesnikar Beda. Umiranje. Trpljenje.

Aleš Tesnikar, kdo ste vi?

Tesnikar Ne vem. Med obema vojnama sta zgoraj na hribu zgorela senik in hiša. Potem so postavili to bajto. Hoteli so se rešiti z mlinom. A jih je čas povozil.

Sandra In vaši dokumenti?

- Premolk. -

Lidija Kaj pa časopisi?

Tesnikar Nabral sem jih sam. Začel sem že v Ameriki. Grem. Gor.

Sandra - *Grabi karte.* - Mi pa ta čas, hudičeve podobice.

Lidija Boste prinesli dol tisto, o prdcih? Vehikulum?

Aleš Tesnikar, skrivate se.

Tesnikar - *Molči.* - Postati moraš tarča, prej ni nič. Na čistini. Tam izveš, kdo si.

Aleš Čigava tarča?

Sandra Boga.

Aleš In ste se umaknili v to grapo!

Tesnikar Umaknil? Najprej čez ocean.

Aleš Kaj je bilo v Ameriki?

Tesnikar Z mano? Povem ti.

Aleš Resnico?

Sandra Lidija. Dedci. Imajo svoj klavski svet. Dobro, da imava Aleša. Naju bi stari pobil.

Lidija Tesnikar, kaj je z vašim krompirjem?

Tesnikar Brez skrbi, tudi kuro sem že pripravil.

Lidija Kuro pripravil? Revica! - *Nameri se nekam, v smeri, ki bi lahko vodila iz bajte. A si premisli.* - Ne. Zunaj. Led. Si bom zvila nogo.

Sandra Zaradi domačih živali boš šepasta. Kruljava Lidija.

Tesnikar Grem zdaj. Gor.

Aleš Lahko, z vami?

Tesnikar Zakaj ne. To sem hotel.

Aleš Na čistino?

Sandra Aleš, karte! - *Tesnikar in Aleš se vzpenjata po stopnicah.* - Noče. Peder.

Aleš Marsikaj veste. Izkušnje. Tudi o Bogu?

Tesnikar Nisi me razumel. O njem, nič. Vem pa kaj o Kristusu.

- *Izginjata v temi podstrehe.* -

Aleš - *Poročnik* Veste?

Tesnikar - *Kurat* Vem.

Aleš - *Poročnik* Začniva torej.

Tesnikar - *Kurat* Začniva?

Aleš - Poročnik Spoved.

Tesnikar - Kurat Spoved?

Aleš - Poročnik Ja.

- *Ponovno, tokrat kot v nenadnem skokovitem ritmu, zaniha moč svetlobe, nato v hipu ugasne. Premolk. -*

Sandra Naj ti povem kakšno zgodbo? O prdca? Začnimo. Nekoč je živel, Smrad. Bil je lep mladenič. Tak, da je, ko si ga videl, pelo srce. In se zavozlal nos. Vanj sta se zaljubili dve sestri. Mlajša, za razliko od starejše, ni izgubljala časa. Na lepem je zanosila z lepim smrdljivcem. Ker ni vedela, da tudi starejša rada vrže oko na prav tisto oné, ji je brez zadržkov zaupala o svojem stanu. Starejša sestra pa se je meni nič tebi nič lotila intrige. Prepričala je mlajšo, da mladeniča ne bo več mikal njen stas, če ostane v drugem stanu. In mlajša je nasedla. Storila je, odpravila je sad burne noči. Vse lepo in prav. A kaj, ko je gospodič smrdljivega slovesa bil vojni begun. Dezerter. Enkrat v življenju je, v času prve vélike vojne, že izdal, namreč svojega cesarja. Tokrat pa se je izneveril ljubezni obeh sestrá. Pobegnil je čez lužo. V junajted stejts of amerika. Tam je kopal srebrno rudo, mlel premog, trpel muke, za kaznen se ni postaral. Bolj in bolj je smrdel. Ruda se je spreminjala v drek. Sam pa je rumenel in se v kajži svojega večnega telesa prevažal po rovih brezdanjih časov. Da bi se nam smilil, si je nadel ime Tesnikar.

Lidija In prdec?

Sandra Je skrit v zgodbi.

Lidija Sestrica, kako lepo!

- *Od zgoraj slutimo, kako je medtem nekdo prižgal baterijo. Ko se bosta onadva v njeni svetlobi vrnila, vidimo, da jo ima Aleš in da nosita velik kup časopisov. -*

Tesnikar - Sandri in Lidiji. - Nekateri časopisi so tudi sto let stari. In več.

Sandra Kot vi, očka.

Lidija On je, človek za vse čase.

- *Aleš in Tesnikar razporejata časopise.* -

Aleš Tesnikar. O Kristusu nisva nič.

Tesnikar Bova že. Nekoč.

Aleš Tesnikar, zakaj živite tu?

Tesnikar Zaradi vere.

Aleš Vi niste verni.

Tesnikar Zakaj bi ne bil?

Sandra Vera? To je zgolj trma.

Tesnikar Seveda.

Aleš Ta vaša, znanost? In vse, kar imate na podstrehi, v hiši.

Tesnikar Znanosti ni.

Aleš Tesnikar, vem, da se radi, hecate. Vaše zgodbe o potovanjih skozi duše. In o, kako že, vehiklu. - *Nagne iz steklenice.* - Govorili smo o znanosti.

Tesnikar O veri.

Aleš Vi vendar, imate neko védenje.

Tesnikar Moje znanje je v veri.

Aleš Kakšni?

Tesnikar V svoj razum.

Aleš Torej ne verujete v Boga?

Tesnikar Dajte no. Kakšno zasliševanje. O Bogu ne morem vedeti nič. Vedeti nič, ja. Zato živim tu. Narave ne morem razumeti, lahko jo ljubim. Lahko dvomim, to je nujno, a verjeti moram, da lahko svet dojemam vselej znova in drugače. In ga spreminjam. V kaj? V sebe drugega. In ko moj razum postaja nekaj drugega, kot je, se začnejo zakoni narave spreminjati. Dinamo se zavrti. Brez znanstvenih zakonov.

Lidija Ni čudno, da so mu krave z zvonci vred pobegnile.

Aleš Ste pa kampiljc.

Sandra Za drek in zlato. Alkimist.

- *Premolk. Električni tok se počasi vrne.* -

Četrty prizor

Sandra Čudež. Presvetlilo nas je kar brez vaših vibracij.

- *Brska po časopisih.* -

Tesnikar Sobota zvečer je, grem se umit. - *Odide.* -

Lidija Kam?

Sandra LAVOR ima.

Lidija Zeblo ga bo.

Sandra Smrdi kot pes.

Aleš Kaj pa mi trije?

Lidija Kaj govoriš? Da smrdim?

Aleš Po vsem tem času.

Lidija Njegov smrad je drugačen.

Sandra Gnus.

- *Molk.* -

Sandra Res se slači.

Aleš Prej je on nas, zdaj mi njega.

Lidija Jebamo?

Aleš Gledamo.

Lidija Misliš, da je videl vse?

Sandra Kaj vse?

Lidija Kar smo počeli?

Aleš Kaj pa smo?

Lidija Nič.

- *Molk.* -

Lidija Resno misli, brez srajce je.

Sandra Bo šel do konca?

- *Molk.* -

Lidija V gatah je!

Sandra Na, pa je.

Lidija Gol.

- *Premolk.* -

Sandra Ve, da ga vidimo.

Aleš Seveda. - *Premolk.* - Umiva se.

Sandra Kaj si pa mislil.

Lidija Ne bom gledala.

Sandra Lidija! - *Kratek premolk.* - Krasen prizor.

Lidija Tudi tam je siv.

Sandra Belolas.

Aleš Kje tam?

Lidija Okrog jajc.

Sandra Nad kurcem.

Aleš Pijani sta.

Lidija Vsi smo. - *Se zavrti.* - Tudi on. Zdaj razumem. Na kokainu je. Skopuh.

Sandra Afna. - *Poje. Jazz na temo Summertime.* -

Lidija - *Si prižge cigareto.* - Me oponašaš?

Aleš Prav to hoče. Da bi se pobili.

Lidija Vse vemo o njem.

Sandra Le zgodbe o dreku še ne.

Aleš Trapa.

Sandra Aleš. Cmariš se v šnopsu in umazaniji, buljiš po kotih, sestavljaš v glavi film, ki ga nikoli ne bo. Tvoje tretje oko se prevaža gor, dol, levo, desno, montira kadre, vidim te, in misli, da je ves svet njegov. Voajerizem s starim ti odgovarja.

Aleš Bravo. Peljemo se iz tega sranja. V paradiž. Sandra, ti loviš. - *Ji sega v mednožje.* -

Sandra Tebe?

Aleš Lidijo.

Sandra Njo sem že.

Aleš Lezbarita?

- *Lidija se smeje. Med njimi bo več različnih telesnih stikov.*

Naglo govorjenje. -

Sandra Ljubezen je nad.

Aleš Tovarištvom.

Sandra Res je.

Lidija Pripadava druga drugi.

Aleš Spita skupaj.

Lidija - *Se smeje.* - Pod isto deko? Ničesar ne razume. Zato smo lahko zdaj vsi prijatelji, Aleš.

Sandra Ona bi zame umrla.

Aleš To bomo videli.

Sandra Bomo. Kaj misliš s tem?

Lidija Grozi.

Aleš Ja.

Sandra S čim?

Aleš Z njim.

Lidija S Tesnikarjem? Da bi se z njim dala dol?!

- *Aleš Lidiji grobo slači spodnji del oblačila.* -

Sandra Pozor, zgodovina! - *Pograbi z razporejenih časopisov prvega, bere.* Aleš in Lidija obstojita. - Na Spodnjem Kranjskem, v vasi Barka, se je zgodila nepopisljiva tragedija. Začelo se je vse vkup že pred letom dni. Mož je bil pretepel ženo, ker ni in ni zanosila. Revica je od udarcev ohromela. Ni več mogla premikati udov. Zato je tašča pijanega zeta odpeljala k tnalu in mu odsekala roko. Ves krvav je odhitel po orožnike. Ko so prispeli do hiše, je ta bila v plamenih. Mati je vila roke in kričala, naj rešijo hčer, ki da je v obupu razmetala žerjavico z ognjišča. A bilo je prepozno. Nemo so mati in orožniki zrlili v dogorevajočo hišo. A to ni vse. V bližini so orožniki našli kad za namakanje brinovih jagod v žganju in notri gospodarjevo truplo. Ko so se strogi čuvarji reda in pravice z vklenjeno materjo vrnili na orožniško postajo, je zet, zdaj že v zadnjih zdihljajih, iz nedrij z nepoškodovano roko potegnil papir. Na njem je bilo priznanje rajnega gospodarja, da je bil pred leti umoril starca, puščavnika, ki je živel v bližnji koči. Mati je v grozi vzkliknila: "Res je, jaz sem nagovorila moža!" Zet je komaj slišno zašepetal: "In mene, da sem zastrupil tasta." Izgovoril je to in se poslovil od tega sveta. Cenjeni bravci, kaj čaka to žensko, takšno mater, sekira ali vislice?

- *Lidija ugasne cigareto. Prikazal se je Tesnikar.* -

Tesnikar Nič je gol zatič
med vero in možgani.

Sandra Grozni fičfirič
leti s kosmatega neba.

Aleš Skoz celico v lobanji
zdrsi po dušni rani.

Lidija Pečena piška židana
konča v srčni kotanji.

- *Lidija objame Tesnikarja.* -

Tesnikar Koza je crknila.

Lidija Imate kozo?

Tesnikar Imam.

Sandra Še vedno imate? Ni crknila?

Tesnikar Je.

Sandra Biti, ne biti, je. Slutila sem, da imate skrivno
ljubico. Žalujete?

Lidija - *Naglo se odmakne.* - Zato ste se šli umit?

Tesnikar Našel se bo, ki ni rojen. - *Potegne iz žepa kos
starega časopisa. Bere.* - V komori izvajajo znanstven
preizkus. Vanjo pošljejo žarek svetlobe, ki lahko izstopa
skozi dve majhni odprtini. Žarek, niz elektronov lahko
usmerijo enkrat skozi eno, drugič skozi drugo odprtino. Izkaže
se, da je posamezni elektron lahko zdaj tu, zdaj tam. Ali kot
delec ali kot val. Predvidimo zato lahko le kvant verjetnosti
o njegovi resnični naravi. - *Preneha brati.* - Zato ne
verjamem v čas, v zdaj. Verujem v hip. Ta pa je lahko
kjerkoli, kakršenkoli, neštetokrat in brez smeri. Morda sta to
temna snov in temna energija, absolutni neznanki našega
vesolja, ki sta onkraj tega, kar smo ljudje sposobni
opazovati.

Aleš - *V roki drži kos Lidijinega oblačila.* - Od crknjene kože
so koristne le kože.

Sandra - *Po kratkem molku.* - Gospod bog, zakaj dejansko ne pokažete, kako s svojo ljubeznijo sučete rotor okrog statorja? Kako obujate od mrtvih? Kamne v vampu.

Lidija Bog je Aleš! Rajši ima žive slike. Kot žive ljudi. Suče svoj stator. In ruka. In žre nerojene otroke! Srka njihov mozeg.

- *Dolg molk.* -

Aleš To je bil njen nasvet. Zaradi tvoje kariere.

Sandra Tudi na Aleša sem mislila.

Lidija Kako?

Sandra Nobenega filma ni, če ne osvajaš in ne zapeljuješ, vsako minuto. Kogarkoli, ki ti pride na pot.

- *Kratek molk.* -

Lidija Zaljubljena je v Aleša.

Sandra V norost.

Lidija In to je?

Sandra Preseganje lastne individualnosti.

Lidija - *Plane vanjo.* - Razpraskati se, kaj! Trpeti, ker ne prideš sebi do konca.

Sandra Radikalno preseči svoj manko, ja! Totalni užitek.

- *Aleš plane proti nji.* - Tesnikar! Pomagajte.

Aleš - *Se odmakne in se zareži.* - Upor brez razloga.

- *Umirijo se. Tišina.* -

Lidija Pijan si! Do konca. Utrgalo se mu je.

Aleš Kot tvojemu. Fotru, v norišnici.

Lidija Dedku, idiot! Bil je rdeč. Od jurišev na bunkerje.

Aleš Moj je bil oprezna rit. OR. Kot jaz med desetdnevno vojno. Takrat sem šel v Avstrijo.

Sandra Kjer si spoznal mojega belega strica. Ha.

- *Kratek molk.* -

Tesnikar Pobil bi vas. Tehnično ni problem. Spite pijani. Priključim vas. To bi bila naprava, vehikel za vašo spoved. Ampak, kaj naj s tem. Nič resničnega bi ne zvedel. Tudi iz

vaših krikov ne. In tudi. Zapor v tej grapi je zame zaenkrat dovolj. V dolini. Ob cesti. Je bife. Mu rečemo Barka.

Sandra Bife Barka.

Lidija Pojdite po pomoč, Tesnikar.

Sandra Zajebava do konca. Ker ga jemljemo resno. To je njegov vehikel. In pomoč.

Tesnikar Všeč si mi, Sandra. Tvoja grobost je boljša od ječe. Sto vročih noči sem buljil v zvezde, jim dajal imena, v mislih brkljal po galaksijah in jih urejal, kot so to zmogle moje misli. In kaj? Bolj sem se oklepal razuma, močnejša je bila moja vera.

Lidija Tesnikar, ljubim vas.

Tesnikar Naj grem torej iskat pomoč? Da boste ušli iz zgodbe, ki ni vaša. In tudi moja ne.

- *Molk.* -

Aleš Vi, umetnik. Spregledal sem vas. Že na podstrehi ste mleli zgodbo. V Ameriki ste bili. Delavski ovaduh. Kapitalski špijon.

Tesnikar Kaj je tisto, kar nas razdvaja, Aleš? Čas ali neka zgodba. Lahko govoriš o meni, a ne moreš biti jaz. Tudi če si odtrgaš glavo.

Sandra Aleš. Stari si upa, se vsaj sleče. Dajmo, da vidimo, kdo si, da res tudi sam nisi kdorkoli. Izberi si, bodi ti, ali ovaduh, ali likvidator, ali rabelj. - *Tišina.* - Odigraj prizor.

Lidija Jaz bom špijonka. Režiraj me, Aleš. - *Si prižiga cigareto.* -

Tesnikar Igrati ne more sama. Lidija, naj bom jaz tvoj špijon in ti moja špijonka.

Lidija Hura! Tesnikar me ljubi!

Aleš Pokažite svojo samoto, Tesnikar, takšno, kakršna je brez nas. To bi bila resničnost, ki je še nihče ni videl.

Tesnikar Res.

Aleš Ne morete.

Lidija Jaz lahko.

Sandra In ti, Aleš, boš njen likvidator.

Aleš Lidija je kurba. Vsestranska.

Sandra Kot smo vsi.

Aleš Ona je. Po srcu. Ti pa si, pizda, s svojo glavo.

- *Kratek molk.* -

Sandra - Mati Prav, da si ga. Starega. Si tudi mene. Ampak da se spravljaš nanjo. Boš videl hudiča.

- *Seže po sekiri. Luč počasi in nihajoče ugaša. Tišina, dokler nismo v temi.* -

Aleš - Zet Namalajte si ga.

Aleš Dan ugaša. In je ugasnil. Ker se zemlja vrti. In se nanjo navija čas, Tesnikar. Sandra. Pod streho sem našel granato. Granato! Stari zna čas zavrteti nazaj. To bi moral jaz. Kaj vse je zgoraj. - *Govoril bo vedno hitreje* - Zrcala, bidermajer, iz leta 1800. Keramični vrč in lavor, komplet za umivanje. Vonj po malih mestih Srednje Evrope. Trohnoba in lak. Granata in violina. Lesen robot in steklen popek. Epruvete in rumen dim. Vehikulum, homeopatija, alkimija. Vehikel, vozilo na možganski pogon. Drek in lepota. Vse propada. - *Kratka tišina.* - Bil je v Ameriki. Jaz vem, ni uspel. Kdor se vrne od tam, je kriv.

- *Tišina. Za hip plamen. Zagorel je časopis. Vidimo, da ga Lidija naglo pogasi, ugasne cigareto.* -

Lidija - Hči Zažgala sem.

Tesnikar - Puščavnik Rane. V njih izginjamo.

Tesnikar Praviš, da se čas navija okrog sebe in da zato vse propada? Ne. Časi, razvejani in razcepljeni v nešteto trenutkov, čakajo. Da bi šli skozi. Drugam. Nekoč je živel, tam, od koder so bili moji, puščavnik. Bivši soldat. V

Škrapljah stisnjen je živel. Zato so mu rekli Tesnikar. Pravili so, da je bil poveljnik, a je zbežal, pustil svoje ranjence, ki jih je s prstjo zasul topovski ogenj. Molil je in se kesal. Ker je v resnici, v sebi samem, bil rabelj. Nekoč je izginil. - *Premolk.* - V vasi so potem bile govorice, da se je obesil. Ampak to je bilo pred dvesto leti. In kdo sem jaz? Nekdo, ki si je nadel njegovo ime, Tesnikar. Ne čakajo le časi na nas, ampak mi čakamo, da grejo oni v naše srce. - *Nenadoma luč. Sandra ima še vedno v roki sekuro.* - Luč! Od kod? Generator se je odzval!

Aleš Z električne turbine se je odtrgal kos ledu in vaš vehikel je spet začel mleti.

Tesnikar - *Si obriše nos.* - Smrkelj. Človeški odpadek. Če ga pogoltneš, okus po starosti. Ki je okus po domovini. Planjave v Ameriki, v Idriji rudnik. Bukovška grapa. Šli ste na smučanje. Zdaj pa se obrišite pod nosom. Krompir sem vrgel v sneg.

Aleš In kura?

Peti prizor

Aleš Gnoj.

Sandra Ima več okusa kot smrkelj, ki visi s kmečke povesti.

Lidija Se boste obesili kot tisti, drugi Tesnikar?

Tesnikar Zakaj? Ker sem bil delavski zaupnik? Ovaduh.

Likvidator. Rabelj. Ne verjamete? V vehikel. Prav? Naj z njim sprožim plaz? Da vas odnese v meglenice in v kvante. Kjer ste pravzaprav vsi doma. Jebem vam zafukano mater.

Sandra - *Zanalašč teatralno, gre napadalno proti Tesnikarju.* - Besede. Besede. Besede.

Tesnikar - *Vzame Sandri sekiro in jo zasadi v mizo.* - Drek.

Sandra Kamera obskura. Notri pa prividi resničnega sveta. Kje je špranja za tiste vaše žarke?

Tesnikar V tebi. Kura. Aleš, posili jo.

Lidija - *S smehom.* - Če te je kaj v hlačah, Aleš. - *Si prižge cigareto, do konca ves čas kadi.* -

Aleš Malenkost. - *Odpenja hlače.* -

Sandra Daj! Obešenjak.

Lidija Daj jo, Aleš!

Aleš Obešenjak? - *Zapenja hlače in se pači.* - Telo se maje. Glava skrivenčeno uvita, zabuhla.

Lidija Posili mene, Aleš. Stari si tega ne upa. Kreten. On bi rekel, da je zaljubljen vame. V resnici pa bi mi naredil bogvekaj.

Tesnikar Res je. Rabelj sem. - *Sandra se krohota.* - Tisti, zaradi katerega počenjamo zločine. Da bi po njih rabelj v nas lahko zaživel. Sandra, kot ste vi Lidijin rabelj, mat kurba, zato ker Aleš ni zaljubljen v vas.

Lidija Kozel. Izzivate, ker ne morete fukati Aleša! Razgaljate se, da bi nas prepričali, kako ste odkriti.

Aleš Lezbični filozof.

Tesnikar Lezbijke in rablji. Pedri in odrešeniki. Lepota in smrt. Pregarjali so me tu, jaz pa sem preganjal v Združenih državah. Zato. Lahko z vami naredim karkoli.

Lidija Aleš. Granata! Nas bo z granato?

Sandra Lidija. Aleševa igrica.

Tesnikar Res je zgoraj. Ampak brez polnjenja. Samo kovina. Iz prve svetovne vojne. Sicer pa koristna stvar.

Lidija Kako?

Tesnikar Če jo vržeš v žične ovire, si odpreš pot na drugo stran. Kot napadalec. Ali kot dezertar, če jo vržeš sam. Potem si osvobojen. Začasno.

Sandra Tesnikar, vi ste navaden dušebrižnik. Nič drugega. Skratka, prasec.

Aleš Igrica! - *Zgrabi karte.* - Jaz. - *Potegne karto.* - Dec. Izumitelj. Vehikulum. Sandra, ti si. - *Sandra potegne karto in jo pokaže.* - Baba! Bravo! Baba moja. Pogruntal sem.

Sandra - *Pograbi časopise.* - Rokodelske, poljedelske, fabriške, buržoazne, bidermajerske novice!

Aleš - *Vrešči. Kot da igra.* - Franca! Pogruntal sem. Trpotec, materina dušica, arnika. V pravih razmerjih, tisočkrat potreseno, en mesec dati v shrambo. Popiješ to destinacijo, in že voda v telesu požre ves drek. Vehikel! In se odpelješ v blaženost. Investiral bom, to bo fabrika! Čez vse!

Sandra - *Se priključi Aleševi igri.* - Dragomir! Glej, našparala sva. Zakaj!? Menda se nisva zastonj martrala.

Aleš Moj izum prišpara papir! Sploh ne bo treba nikomur na sekret! To je več kot perpetuum mobile!

Sandra To je nič!

Aleš Nič je drek! Ki je odveč! Moramo se ga rešiti! Da bo. Ustvaril sem nekaj, česar ni še nihče.

Tesnikar Hej, odrešenik! Kakšno naj bo prerojenje?!

Aleš Reševanje nič. - *Premolk.* - Ljubosumnež.

Tesnikar Vem, kdo si. Čeprav ne veš, ali si obešenec ali rabelj.

Aleš Morilec.

Tesnikar Jaz priznam. Večkratni. A ne le to. Sem tudi mučilna naprava, elektronski stol. Aleš, razdvojeni obešenec, s kamero obskuro v riti ne boš našel poti. Zaklenjena svetloba ni granata, ki odpira pot tja, čez. Kjer je drugost. Obvisel boš v žicah svojih možganov. Ampak če te zvrtilim na svojem vehiklu, kurac nedejebeni, boš zdrvel skoz svoj čas in začel priznavati, kdo vse si, ali bi lahko bil. Filmar. Priznaj, kdo vse si. Razgali svoj film! Zase vem, da sem čistilec kahel in svoje duše v njih. - *Premolk*. - In da Bog nima zveze z nobenim, kakršnimkoli časom.

Lidija - *Vzame časopis*. - Sedemindvajsetega julija leta 1857 je pripeljal prvi vlak v Trst. Je bil v njem odrešenik?

Sandra On way to. Over the ocean.

Lidija Bog v premogu.

Sandra Svoboda.

Aleš Rešena lastnega ničā.

Lidija Lepota. Premog in zlato.

Tesnikar Nič ne razumete. Bog ni strašanska lepota. Ampak beda drugega. Če jo v njem ljubim.

Aleš Nemogoče.

Tesnikar Zato Bog je.

Aleš Vse življenje ste ga tajili, ko se bliža smrt, ga pa spoznavate.

Sandra Sentimentalneži! - *Zgrabi časopise, jih trga*. - Uničiti nič, tiskarske saje! In sebe! - *Spremeni glas*. - Dragomir! Ne slišim te! Kaj se dogaja?!

Aleš - *Tudi s spremenjenim glasom*. - Zastrupila si me! Franca! Ne morem. Ne morem se usrati. Crknil bom. Crknil bom od gnoja.

Sandra - *Igran čarovniški smeh*. - Ne slišim. Ne slišim. Ja, dragi? Aha, drek.

Aleš Vem, zastrupila si me zaradi ljubimca. Tistega, čarovnika, ki je prišel v naš trg s črno skrinjo. In v nji pomalane podobe. Ah! Boli! Boli!

Sandra Ne slišim. Nič ne slišim. Ja. Zastrupila sem te. Zaradi fantazij o dreku. Izmisлил si je vehikulum. Nihče bi več ne sral, in si zato ne brisal riti. Veliki biznismen. Stare časopise bi vozil v Trst. In v Celovec. Da jih premeljejo. In izvozijo čez oceane in kontinente. Slovenski dinamit v Kongu in v Paragvaju. V Parizu in na Kamčatki. Na! Za veličanstvo kralja Matjaža Korvina. Za Valjhuna in Kajtimara. In za tistega, koga že. - *Tlači časopise Alešu v usta.* - Na! Žri. Žri. Baraba. - *Tesnikar ji poskuša prepričati.* - Ne. Tesnikar. Če hočeš Boga, moraš do konca.

- *Aleš se zvrne kot mrtev. Sandra stopi nanj. Kot da v hipu doživi orgazem.* -

Lidija Ljubezen.

Tesnikar Pa ne z igro!

Lidija Igra je vse, kar obstaja. Tesnikar, vašega vehikla ni! Dajte! Zaigrajte svojo resničnost. Kdo ste v resnici. Odigrajte, izberite si trenutek, ali preden vam odsekajo roko, ali da ste noseča čarovnica, privezana na grmadi, ali da ste tik pred obešenjem.

Tesnikar Prav. - *Stopi na mizo. Aleš zgrabi svojo kamero.* - Tako se nismo zmenili. Streljati hočeš vame.

Aleš Se bojite?

Tesnikar Podoba ni isto kot beseda.

Aleš Izdali ste se. Nepopisno vas je strah. Kje je vaše dejanje, ki bi naj bilo resnično?

Tesnikar - Puščavnik *Bajta, ki stoji in se giblje, ki je hkrati v vas in v meni. Petje.*

- *Stopi z mize, umakne se. V hipu zatemnitev.* -

Aleš Zdaj vem. Vse življenje iščem film. Z naslovom. Drek.

- *Vrata bajte se odprejo. Od zunaj rahla svetloba.* -

Lidija Nehalo je snežiti. Kakšna lepa noč.

Sandra Zakaj?

Lidija Ker je del mene.

Sandra In ti del nje.

Lidija Zakaj so se vrata odprla?

Tesnikar - *Ni ga videti.* - Za vas.

Lidija Zame?

Tesnikar Zapojte.

Lidija Zapojem naj?

Tesnikar Zame.

Lidija Zakaj?

Tesnikar Za srce.

Lidija In plaz?

Tesnikar Zapojte.

- *Lidija stopi ven, začne peti, morda iz Mahlerjevih Pesmi
za umrlimi otroki. Oddaljeno bobnenje, Lidiji zdrsne.* -

Lidija Kaj je to!? Mojbog.

Sandra Vstajenje iz dreka?

- *Bobnenje je zdaj blizu.* -

Aleš Naj se ta film zavrti nazaj.

Sandra Naj se spremeni. V zgodbo. O nečem drugem.

Aleš - *Se sklanja k Lidiji.* - Lidija.

- *Hrum. Pokanje bajte, trušč. Popolna tema. Zopet tišina.*

*Čez čas slišimo Lidijo, ki ponovno poskuša peti, a
preneha.* -

Lidija Kaj se je zgodilo? Ne morem. S kom sem? Povsod sneg.

Zakaj ni mraza? Kdo je to? Roka? Roka. Aleš. Njegova roka.

Njegova? Živ. - *Premolk.* - Sandra. Ne morem, ne premikam se.

Zatrpana sem. Tesnikar. - *Plaho zakliče.* - Tesnikar!

- *Molk.* -

**DRUGO DEJANJE, leto 1955 - STANOVANJE V KRIŽEVNIŠKI
ULICI**

***ALEŠ** je zdaj PESNIK BREZ ROKE, ZATAJEVALEC.*

***LIDIJA** bi hotela biti ljubljena, A NE VE, KAJ BI, DVOMLJIVKA.*

Dvomlјivka - Lidija Zakaj si to naredil?

Zatajevalec - Aleš Kaj?

Dvomlјivka - Lidija To, z roko.

Zatajevalec - Aleš Jaz?

Dvomlјivka - Lidija Kdo pa?

Zatajevalec - Aleš Nimam pojma.

Dvomlјivka - Lidija Naj bi ga imela jaz?

Zatajevalec - Aleš O meni?

Dvomlјivka - Lidija Ah. O sebi.

Zatajevalec - Aleš Nimaš pojma?

Dvomlјivka Zdaj?

Zatajevalec Zdaj.

Dvomlјivka Niti takrat.

Zatajevalec Ga nisi imela? Ko se je zgodilo.

Dvomlјivka Bilo je maja. - Premolk. - Govorijo.

Zatajevalec O čem?

Dvomlјivka O tebi.

Zatajevalec O meni? Kaj?

Dvomlјivka O tvoji roki.

Zatajevalec Kateri?

Dvomlјivka Sam veš.

Zatajevalec Saj je ni.

- Daljši molk.-

Dvomlјivka Knjiga.

Zatajevalec Kaj?

Dvomlјivka Tvoja roka.

Zatajevalec Neokusno.

Dvomlјivka Požrta knjiga.

Zatajevalec Roka?

Dvomlјivka Ja.

Zatajevalec Res.

Dvomlјivka Torej priznaš.

Zatajevalec Kaj?

Dvomljivka Da so požrli tvojo roko.

Zatajevalec Ne priznam.

Dvomljivka Ker nočeš, da.

Zatajevalec Da. Kaj?

Dvomljivka Ne znam povedati.

- Premolk. -

Zatajevalec Bil je stroj.

Dvomljivka Ne ti?

Zatajevalec Ne jaz.

Dvomljivka Majska vročina.

Zatajevalec Morda.

Dvomljivka Tiskarna.

Zatajevalec Vsekakor.

Dvomljivka Cepec.

Zatajevalec Dobro veš, ne ljubim te.

Dvomljivka Upam.

Zatajevalec Verjemi.

- Dolg molk. -

Dvomljivka In zdaj?

Zatajevalec Nič.

Dvomljivka Nič?

Zatajevalec Seveda.

Dvomljivka Zakaj?

Zatajevalec Zaradi tebe.

Dvomljivka Ja.

Zatajevalec Torej?

Dvomljivka Grem.

Zatajevalec Zakaj si, zakaj prišla.

Dvomljivka To si hotel.

Zatajevalec Hotel?

Dvomljivka Hočeš.

Zatajevalec Ja, ves med valje, z nogami naprej, nazadnje škrtne glava.

Dvomljivka Še prej brizgne srce.

Zatajevalec Kdo bi vedel. - *Kratek molk.* - Roka je samo moja.

Dvomlјivka Tiskarski stroj. Je bil tvoj. Tvoj. Tvoja. Tvoj.

Misliš, da me lahko? S strojem.

Zatajevalec Nočem. Nočem.

Dvomlјivka Vpričo mene.

Zatajevalec Kaj?

Dvomlјivka Si jo vtaknil. Med valje.

Zatajevalec In?

Dvomlјivka Ljubiš me.

Zatajevalec Niti slučajno.

Dvomlјivka Niti.

Zatajevalec Gledala si skozi okno.

Dvomlјivka Zjebana pesniška zbirka.

Zatajevalec Kaj?

Dvomlјivka Ti si zajebana zbirka.

Zatajevalec Česa ne poveš.

Dvomlјivka Česa?

Zatajevalec Fraze.

Dvomlјivka Ja. - *Premolk.* - Gnida.

Zatajevalec Že mogoče.

Dvomlјivka Zato ne priznaš.

Zatajevalec Česa?

Dvomlјivka Da si roko.

Zatajevalec Da sem roko. Kaj?

Dvomlјivka Nič.

- *Premolk.* -

Zatajevalec Nič.

Dvomlјivka Ropotati. Ropotati. Ropotati. Ropotati.

Zatajevalec Strinjam se.

Dvomlјivka Da si zanalašč?

Zatajevalec Sprenevedaš se.

Dvomlјivka Da se? Drži. Ker hočem. Hočem kaj?

Zatajevalec Kaj?

Dvomlјivka Kaj.

Zatajevalec Da sem roko vtaknil med valje zanalašč.

Dvomlјivka Da bi se čutila krivo.

Zatajevalec Zanalašč. Šč. Alašč. Kakšna beseda.

Dvomlјivka Pa se ne.

Zatajevalec Nesreča je nesreča.

Dvomlјivka Je nesreča je nesreča je.

Zatajevalec Ja.

Dvomlјivka Sovražim ljubezen.

- Premolk. -

Zatajevalec Boš en čik?

Dvomlјivka Brinovec.

Zatajevalec Nimam.

Dvomlјivka Čik.

Zatajevalec Nimam.

Dvomlјivka Prasec. Izsiljuješ. Z roko.

Zatajevalec Res je. Vtaknil sem levo.

Dvomlјivka Da ga z desno drkaš.

Zatajevalec Naravno.

Dvomlјivka Ni rečeno.

Zatajevalec Zakaj?

Dvomlјivka Pravijo, da si. Za one. Levičar.

Zatajevalec Pravijo. Dobro me poznaš.

Dvomlјivka Sam ne veš.

Zatajevalec Ne vem.

Dvomlјivka Misliš, da si. Da si. Komunist. Bog.

Zatajevalec Aha.

Dvomlјivka Ja.

Zatajevalec Levičarji ljubijo Boga.

Dvomlјivka Ker ga ni?

Zatajevalec Ja.

Dvomlјivka Si zato vtaknil roko med valje tiskarskega stroja?

Zatajevalec Da bi časopis Slovenski Poročevalec postal zbirka.

Dvomlјivka Česa? Poezije?

Zatajev4valec Menda.

Dvomlјivka Pizda.

Zatajevalec Kurc pa tak svet. Kurc.

Dvomlјivka Klovn.

Zatajevalec Pardon, pišem se. Tovariš Večni.

Dvomlјivka Ljubiš me, kreten.

Zatajevalec Ne. Bila je nesreča.

Dvomlјivka Tovariš udarnik. Greva Pod skal'co. Leto 1955 je.

In to je ime gostilne, kjer imajo brinovec.

Zatajevalec Izvolite, gospodična Kronometer. Navzdol, jebenti, po Križevniški navzgor, okrog vogala, in že. Greva. Poplaknit saje iz grla. Čakaj. Proteza.

Dvomlјivka Kje jo imaš, pirat?

Zatajevalec Evo. Samo nataknem še, svoje poezije.

Dvomlјivka Naj jih poljubim? Pet prstov.

Zatajevalec In dlan. In zapestje.

Dvomlјivka Udari me. - *Brezroki jo poljubi.* - Kdaj boš sestavil pesnitev o dveh sestrah, ki jima ni uspelo, da bi se vsaka zase razrasli v rdečkarsko in v belogardistično družino?

Zatajevalec Dvomiš o meni?

Dvomlјivka Ja. Ker ne morem. Prevzeti tvoje invalidnosti.

- *Zatemnitev.* -

Dvomlјivka - Lidiја

kratki stik

v meni

s tabo

stok

izčrpanih oblik

nebo v sebi

najin otrok

neslišni zveni

- *Osvetlitev. Tu je ponovno Lidiја. Sama.* -

Lidiја Kaj je bilo? Plaz? Sem rešena?

TRETJE DEJANJE, leto 1929 - SENIK V POLJANSKIH HRIBIH

LIDIJA je zdaj od DVEH SESTER MLAJŠA.

SANDRA pa je STAREJŠA. V noči poslušata ptičje petje.

Mlajša - Lidija Poje?

Starejša - Sandra Slavček.

Mlajša - Lidija Slavček?

Starejša - Sandra Zakaj?

Mlajša - Lidija Gledaš me kot slavček.

Starejša - Sandra Gledam.

Mlajša - Lidija Iz kletke.

Starejša - Sandra Jedli bova slavčkove jezike.

Mlajša - Lidija Kaj?

Starejša - Sandra Mama. Če sem jo vprašala, kaj bomo jedli, je odgovorila, da slavčkove jezike.

Mlajša - Lidija Lakota.

Starejša - Sandra Glej, da se boš ugriznila v jezik.

Mlajša Ugriznila sem se v jezik, zdaj pa toliko krvi. Zaliva vse. Mojo bluzo. Seno. Tebe. Plug in brano spodaj. Našo hišo. Drva, peč. Lonce. Mizo. Bohkov kot. Mojo pizdo. Kri zaliva moje besede. Tebe. Vse žari od nje. Vse je žolto in temno.

Starejša Sestrica. Slavček.- Jo objame. -

Mlajša Boli. Trpotec in koprive. Cel teden.

Starejša V juhi.

Mlajša Požrla sem.

- Kratek molk. -

Starejša Besede? Si se v jezik? Zares? Povej po pravici.

Mlajša Nikomur nisem zinila.

Starejša Nikoli ne veš, kdaj.

Mlajša Prisegla sem. Samo on ve.

Starejša Kot sva zmenjeni?

Mlajša Molk, ja. Kot on.

Starejša Zato mi je on všeč.

Mlajša Deset let, odkar se je vrnil iz ujetništva, ne govori, le z mano.

Starejša Bila si še otrok. In ne veš.

Mlajša Zelena kepa.

Starejša Kadar je na fronti usekala granata, jih je razneslo sto naenkrat, tisoč. V Galiciji. Na Soči. Kako naj govori?

Mlajša - Poje. - Oblaki so rudeči.

Starejša Krogla priletela.

Mlajša Cesar jih je hotel.

Starejša On. Je požrl besedo.

Mlajša Dezerter.

Starejša Bog mu je pomagal.

Mlajša Duhovnik. Ki je iz samostana prišel na fronto. Govoril je, da so vsi, tudi oni čez, ljudje.

- Premolk. -

Starejša Zato so duhovnika obesili.

Mlajša Kako? To veš? Ko pa on ne govori.

- Kratek molk. -

Starejša Tudi o njem ne?

- Premolk. -

Mlajša O mojem, ne. Ki je šel iz mene.

Starejša Te je strah?

Mlajša Ja.

- Premolk. -

Starejša Si drugim zares molčala?

Mlajša Ne vem.

Starejša Požrla si?

Mlajša Zdaj je v trebuhu zelena kepa.

Starejša Da le nisi besede.

Mlajša Njega sem požrla.

Starejša Katerega?

- Premolk. -

Mlajša Nič. Nebesa.

Starejša Zdaj je kot najin brat.

Mlajša Kateri od njiju?

- Premolk. -

Starejša Oba. Tudi tvoj. Nerojeni.

Mlajša Kozlam. Angele.

Starejša Glej. - *Jo ponovno objema, poljublja.* - Slavček. Tole je zlata kletka zanje.

Mlajša Ti?

Starejša Vsi. Smo v nji.

Mlajša Otrok, je v nji?

Starejša Moja sestra si.

Mlajša Zaupala sem ti.

Starejša Pozabila boš.

Mlajša Koprive? Trpotec?

Starejša Kar te žre.

Mlajša Vse, kar je? Tebe, sebe, reke, rože, zvezde, pse.

Starejša Svet.

Mlajša Drek.

Starejša Rada te imam. Tisto o obešenem menihu na fronti sem si izmislila.

Mlajša Res.

Starejša Ja. Ljubim.

Mlajša Ampak. Jaz. Umiram.

Starejša Od žalosti.

Mlajša Ja.

Starejša To ni ljubezen.

Mlajša Vem.

Starejša Bi morala jaz?

Mlajša Umreti?

Starejša Šla bom zate na Mrzli vrh. Šla bom tja, kjer si ti zaradi njega postala vroča, pokleknila in molila.

Mlajša Tam, kjer so doma jesen, pomlad, košnja, oranje?

- Kratek molk. -

Starejša Ti.

Mlajša Jaz. Je to ljubezen?

Starejša Ljubezen. - *Poljub.* - Zdaj je moj. Sinoči, ko smo grabili.

Mlajša On?

Starejša Tvoj fant.

- Daljši molk. -

Mlajša Starejša si. Od mene.

Starejša Sestrica. Ni več tvoj. Splavila si.

Mlajša Ti si. Rekla.

Starejša Da naj?

Mlajša Ja.

Starejša Ja.

Mlajša Mama je umrla.

Starejša Ko si bila otrok.

- Premolk. -

Mlajša Vroča si.

Starejša Te zebe? Ledena si.

Mlajša Žgeš me. Sestra. - Premolk. - Ker si mi ti rekla. Nisem šla v vodo. - Premolk. - Ja. On je zdaj tvoj.

- Molk. -

Starejša Odpústi.

Mlajša Kri. - Jo poljubi.

Starejša Odpústi. - Molk. - Me ljubiš? - Molk. - Me ljubiš?

- Krik. - Me ljubiš!

- Zatemnitev. -

Starejša - Sandra

zgodí se
da srce za hip
obstane v upanju
da bo izvedelo
zakaj sploh bije
od kod v njem utrip
zakaj je v njem tema
in zunaj sonce sije

- Iz teme se izvije Sandra. -

Sandra Je mogoče? So me rešili?

ČETRTO DEJANJE, leto 1917 - KAVERNA NA SOŠKI FRONTI

***TESNIKAR**, kot da je **POMLAJEN**, in je zdaj **KURAT**.*

***ALEŠ** je, zdaj **SKORAJ POSTARAN**, **POROČNIK**.*

Poročnik - Aleš Veste?

Kurat - Tesnikar Vem.

Poročnik - Aleš Začniva torej. - Poklekne. -

Kurat - Tesnikar Začniva?

Poročnik - Aleš Spoved.

Kurat - Tesnikar Spoved?

Poročnik - Aleš Ja.

Kurat Mislil sem. Da ste prišli. Zaradi mene.

Poročnik Tudi to pride na vrsto. Najprej moja spoved.

Kurat Zakaj?

Poročnik - Vstane. - Menda veste. Poveljujem eksekucijskemu vođu.

Kurat Boste? Tudi mene?

Poročnik Ne bi rekel. Vi ste kurat.

Kurat Vsi vejo, da sem hotel prebegniti. Čez fronto.

Poročnik Ne. Vedel je oficir, ki vas je zajel.

Kurat In?

Poročnik Padel.

Kurat Kako. Kdaj?

Poročnik Danes zjutraj. Izvidnica. Na izpostavljenem področju. Tam je burja odnesla listje do morja.

- Molk.-

Kurat Bi se torej moral jaz spovedati vam?

Poročnik Ne vem. Ja. Poslali so me zato.

Kurat To pomeni?

Poročnik Kot sem rekel. Vas ne bojo. Obsodili javno. Ne bo mi vas treba prositi odveze. Za vašo eksekucijo.

- Premolk. -

Kurat Slišal sem, da bojo odslej obešali.

Poročnik Ja. Zaradi dezertterjev je bataljon tik pred razsulom.

- Premolk. -

Kurat In vi?

Poročnik Da bi obešal? Želel bi. Slediti Kristusu. Ampak. On ni bil nikoli v vojni.

Kurat Kdo ve. Vsi smo. Zaradi nečesa, kar smo doslej imenovali. Kako? Vrednota? Država? Vera?

Poročnik Zakaj ste potem hoteli dezertirati?

Kurat To hočejo vedeti?

Poročnik Polkovnik misli, da ste vi.

Kurat Kaj?

Poročnik Podpihujete?

- Premolk. -

Kurat Ne.

Poročnik Ne?

Kurat Odgovoril sem.

Poročnik A vam ne verjamem. Zakaj ste hoteli čez?

- Molk. -

Kurat Da bi morda nekoč umrl. Kot človek. Med ljudmi, v vsakdanjem trpljenju. - Premolk. - Naj se spovem?

Poročnik Da bi zamenjala vlogi?

Kurat Si ne upate? Čez.

Poročnik Kam? Jaz sem prišel. Po resnično. Odvezo.

Kurat Ničesar niste krivi. Izpolnujete ukaze.

Poročnik Dajte no. In vest?

Kurat Kesate se.

Poročnik To ni dovolj.

- Premolk. -

Kurat Naj poklekнем pred vami? In povem o svojem življenju. O Halozah. Od svojega sedmega leta, ko sem bil še pastir. O šolanju. Semenišče. Potem. Samota. Puščava.

- Molk. -

Poročnik Umrl bom jaz.

Kurat Nikoli ne vemo.

Poročnik Jaz vem. Jutri ob zori.

- Premolk. -

Kurat Ne razumem.

Poročnik Štiri leta. Živim. V tem. Poznam. Jutri me pošljejo v izvidnico.

Kurat Vas?

Poročnik Tisti, ki kaj vemo o vašem dezertertvu. Moramo izginiti.

Kurat Čakajte. Kako?

Poročnik Kako, da sem izvedel jaz?

Kurat Ja.

Poročnik Polkovnikov ukaz. Vas še potrebujejo. A nekdo vas je moral opozoriti.

Kurat Zakaj vi? Noče resnice? Od mene.

Poročnik Je ne potrebuje.

- *Molk.* -

Kurat Vseeno. Moja spoved.

Poročnik Ne.

Kurat Vsaj vaša?

Poročnik Ja. A zdaj bo drugačna. - *Premolk.* - Doma sem iz Slovenj Gradca. Na začetku, tukaj, sem bil vojni fotograf. Ko je bilo še vsega dovolj, so mi celo nabavili kamero za snemanje.

Kurat Kaj?

Poročnik Žive slike.

Kurat Sem že videl, ja.

Poročnik Med drugim mi je uspelo posneti eksplozijo skladišča s strelivom, pod katerega so naši inženirci skopali rov. Posnetek sem najprej predvajal polkovniku. Smejal se je. Potem pa sem zadevo zavrtel nazaj. Ste to že kdaj videli?

Kurat Ne.

Poročnik Vsa tista ogromna goba, plini, posamezne skale, deli trupel, zemlja, vse se začne pomikati nazaj in v ozkem prstenem curku ponikne v goro. Polkovniku ni bilo všeč. Vzkliknil je: "To je bogokletno!" In odšel ven. Prestavili so me. Posnetek pa imam še vedno. Pri sebi ga imam, tudi zdajle. Ga vzamete? Napišem vam naslov. Da boste vedeli, za koga je.

- Vzame listek in svinčnik, piše. -

Kurat Bom jaz kriv vaše smrti?

Poročnik Kdo je kriv?

- Premolk. -

Kurat Mislite, Bog?

Poročnik Da mislim? Ja. Prav to. Kristus ne bi mislil. Dajte mi odvezo.

Kurat Od česa?

Poročnik Ker. Nimam moči.

Kurat Smem, sploh?

- Gleda Poročnika. Ta ga prekriža. -

Poročnik Boste še poskusili?

Kurat Priti onkraj? Morda.

Poročnik Ne obupajte. V žične ovire lahko vržete ročno bombo.

Kurat Razmišljam, kako bi prevzel vašo vlogo. A ne vem. V najinem sanjskem prizoru se mi zdi, da ne govorim z vami, ampak da sem to. - *Se ga poskuša dotakniti.* - Jaz. - *Poročnik strga papir, na katerega je pisal.* - Zakaj?

Poročnik Kaj naj bi s tem? Kdorkoli. Umetnosti ni.

Kurat Je bila to odveza? Za puščavnika?

- *Zatemnitev.* -

Poročnik - Aleš

srce zaklene misel
v stolpu je beseda
ljubezen jo razjeda
do lune in oblakov
valovi morja okrušijo
zemeljske utripe
v ples gorečih vzklikov
in tihi slap nereda

- *Osvetlitev. Tu je Aleš.* -

Aleš Kje sem? Rešen? Kdo me je? Tesnikar?

PETO DEJANJE - BARKA

Prvi del, leto 1860 - VAS BARKA V BRKINIH

Založnica **SANDRA** je tokrat **NAJPREJ MATI**.

ALEŠ je iz filmarja **ZA ZDAJ** postal **ZET**.

LIDIJA, pevka, je **PREJ KO SLEJ HČI**.

TESNIKAR, fanatični raziskovalec magnetizma, bo **ČEZ ČAS** za nekaj hipov **PUŠČAVNIK**.

Mati - Sandra Prav, da si ga. Starega. Si tudi mene. Ampak da se spravljaš nanjo. Boš videl hudiča.

Zet - Aleš Namalajte si ga,

mati, na vašo pizdo.

Mati Jetra ti bom iztrgala, jajca požrla. - Zgrabi sekiro, toporišče se sname. -

Zet Kri ste mi že spili.

Mati Hčer si mi pohabil.

Zet Rešil sem vas moža, krava.

Mati Bik, naskakoval me je noč in dan.

Zet Bi ga pa sami. Zastrupili.

Mati Nas je zastrupljal, pijanec.

Zet Mu ni drugega ostalo, kakršni ste.

Mati Kakršen si ti. Kot on. Sod šnopsa.

Zet Zaradi vas sem. Trobeliko v šnops.

Mati V kad sem ga morala jaz.

Zet Obljubljali ste, da dobim iz skrinje. Kje so srebrni tolarji?

Mati V rit si jih vtakni. Nič ni bilo, nobene skrinje.

Zet Lažete. Videl sem vaju, z rajnim, kako sta z volmi tovorila skrinjo.

Mati Kam?

Zet Kaj vem? Moral sem ženi kuhati. Vaši grinti.

Mati Boš tiho o hčeri.

Zet Hčeri? Saj ni ženska.

Mati Ali pa ti nisi dec. Si jo kdaj sploh zares naskočil! Baba si.

Zet Kam sta, cekine? Krščenduš!

Mati No! Mir daj. Kaj praviš, da si videl, vole in voz? V dolino sva peljala. Brinovec. Sam veš, zdaj moramo vse skrivaj, ker so nam davki in ta prekleta, železnica, vse požrli.

Zet Lažete. Na vozu je bila. Skrinja.

Mati Kaj? Kakšna skrinja.

Zet Hudiča. Bila je. Povejte!

Mati No! Bil je Tesnikar.

Zet Kdo?

Mati Tisti puščavnik, Tesnikar. Ki je bil kot sveti Frančišek Asiški.

Zet Lažete. Ta je že leta pod zemljo. Če je sploh kdaj bil. Samo govorite o njem. Šel sem po vajini sledi. Do vrtače. Tam sta kopala.

Mati Kaj ti veš. Tesnikar je bil v breznu, morala sva ga stran in v vrtačo, ker ni trohnel.

Zet Lažete.

Mati Kaj lažem.

Zet To. O Tesnikarju. Da ga je rajni, vaš mož. Obesil in pahnil v brezno. Madona, baba, saj sem potem tudi sam šel kopat tja. V vrtači ni nič. Tudi trupla ne. Kje so petice!?

Mati S sekiro me bo. Pijan je. Norec!

Hči - *Iz drugega prostora.* - Mati! Ne morem! Ne morem se premakniti. Na pomoč. Pomagajte!

Mati Hči, na pomoč, zadavil me bo, pijanec!

Hči Pusti jo, pusti! Imam. Dokaz, da je Tesnikar bil. Ker so ga ata. Papir, v zidu, zadaj za čelešnikom. Zapisala sem, podkrižali so se, ata, da so ga, Tesnikarja. Zaradi denarja, ki naj bi ga naropal v vojski. Ampak ni bilo, zlatnikov. Ni! Meni so se zaupali. Bilo jim je žal za puščavnika. Kesali so

se, ampak k spovedi rajši niso hoteli. So rekli, da bom šla jaz zanj, za ata, na romanje. Ker sem še hodila. Potem pa sta očeta vidva. Pusti mater! Sem pridi, boš videl papir.

Mati Ne! Hči, ne! Poklical bo orožnike.

Hči Naj jih! Naj še njega, zlodeja. Naj vidiijo. Rajni ata so v šupi. V kadi.

Zet - *Se krohoče.* - Še zmeraj! V brinovcu. Na barki. Za pekel. Kje so! Babe, obe vaju pobijem, kje so tolarji!?

Mati Bedak, kje imaš pamet. Nič ni bilo. Samo govorili so. Ni skrinje. Ja. Nagovorila sem moža, da je Tesnikarja. Pa sva našla, drek.

Zet Če ni cekinov, kje je potem Tesnikar?! V kateri prsti? Kurba božja.

- *Predah. Pride Hči, močno šepa.* -

Hči - **Lidija** *Zažgala sem.*

Zet Kaj? Si na nôgah?!

Hči Bajta gori.

Mati Je podtaknila? Hči?!

Zet Premalo sem te zmlatil, takrat. Vse bo šlo. H kurcu.

Hči Ja. Seme, ki se ne spremeni. Mora nazaj. V jajca. V kri.
- *Sope kot bi rodila.* - V smrt.

Zet Ni smrti. Lakot strgana. Kaj vesta, kuga vaju naj.

Mati Voda. Dajta, vodo!

Hči - *Sope.* - Nebo.

- *Začne snežiti. Pojavi se Tesnikar, kot da bi bil sveti Frančišek Asiški.* -

Puščavnik - **Tesnikar** *Rane. V njih izginjamo.*

Takšni kot smo. In skoznje vstopamo. Drugi.

Hči Črne luknje imate v dlaneh.

Puščavnik Ker nisem do konca zvest svoji veri.

Mati Izdajalec! - *Zgrabi toporišče sekire.* - Tesnikar!

Zet Kdo?

Mati Tisti, puščavnik. - *Se ustavi. Predah. Svetloba niha, tokrat v siju požara.* - Od kod se je vzela? Že zdavnaj sva ga. Moral bi trohneti.

Hči Mati. Kaj govorite?

Mati Moral bi. Zaslužil si je kazen, takšno smrt. Obesila sva ga. Vsi so govorili o njem. Izdal je svoje kompanjone, ko je bil soldat. Da bi pobral skrinjo z denarjem.

Puščavnik Rešil jih bom.

Zet Koga?

Puščavnik Ranjence. Ki so ostali zasuti. Pod bregom.

Mati Črn, ves je črn.

Puščavnik Sam sem jih. Pobesil na ducate. Obraz, moj, se pomika, venomer, prihaja z desne, izginja v levo. Trudim se, hočem ga zaustaviti, da bi zaobrnil njegovo smer. Traja, brez konca, enakomerno. Ure in ure. A vse obstane. In se požene v nasprotno smer, z leve na desno. Suka se, vse hitreje. Zgubljam zavest. Jata galebsov z vseh strani. Ugrezam se, v črne grude. Ki se odpirajo v nebo. Ni več pokrajin in bitij, ki so v vrtincu drvela skozi mene. In skozi sebe. Ničesar ni. Le to je, kar je tu. A to, kar je, je drugačno. Ni meje med dobrim in zlom. Le odločitev, da oboje spoznaš v sebi.

Mati Vidite! Tujec. Ni krščanski. Nor je.

- *Požar vzplameni. Zatemnitev.* -

Puščavnik - Tesnikar

po gluhi brvi gre možak

v nebu odmeva

njegov korak

je temni človek

lastni otrok

ali je prerok

brez besed

ve Bog

- *Luč na Tesnikarju.* -

Tesnikar Sem jih rešil?

Drugi del, leto 2003 - BIFE »Barka« V DOLINI IDRIJCE

*SANDRA je potem, ko je bila MATI, zdaj **GLUHA**.*

*ALEŠ je postal ZET, končno nima zapestja in dlani, **BREZROKI**.*

*LIDIJA je bila šepasta HČI, in ostaja **ŠEPASTA**, pohabljena kot vsa trojica, vendar je preseljena v svojo drugost.*

Kot so vsi štirje.

***TESNIKAR**, nekaj hipov PUSČAVNIK, bo edini umrl.*

- *Ob izmučenem, premočenem Tesnikarju, ki zdaj izgleda kot resnični Puščavnik, sta za mizo še Gluha in Brezroki, a oba tudi kot Sandra in Aleš. Razločimo Šepasto, ki prihaja s steklenico žganja za šank kot natakaraica, a je Lidija. -*

***Puščavnik - Tesnikar** Bajta, ki stoji in se giblje, ki je hkrati v vas in v meni. Petje.*

Gluha Kaj?

Tesnikar Katera ura je? Prišel sem povedat. Plaz je zasul.

Gluha Prišli ste, padli v nezavest.

Brezroki Za celo uro.

Šepasta Za dve.

Tesnikar Plaz je zasul. Trojico.

Šepasta V bajti?

Tesnikar Udrla se je stena. Vrglo me je, pahnilo v stran. Trojica je ostala.

Brezroki Kje?

Tesnikar Pod plazom. Pokličite.

Gluha Koga?

Tesnikar Ljudi.

Šepasta Zakaj?

Brezroki Rešeni so.

Tesnikar Kdo? Trojica?

Šepasta Dve ženski in moški?

Tesnikar Ja.

Šepasta Prišli so, rekli, aha, bife Barka. Rekli so, da se nihče ne odziva na njihove mobilce. Da je vse zatajilo, ali pa so se ga, kot oni, vsi na svetu na mrtvo napili. Prosili so, naj gremo gor.

Tesnikar Zakaj niste šli?

Brezroki Če vas oni niso izkopali, vas mi sami tudi ne bi.

Šepasta Rekli so, da hodite.

Tesnikar Okrog zasute bajte!

Gluha Dajte! - *Šepasta vzame kozarce, Brezroki nataka.* -

Tesnikar Jez in turbina.

Brezroki Kaj? Ah. Naprej boste šli. Drugam.

Tesnikar Poiskali bi pomoč.

Šepasta Odšli so ponjo. Naprej po zameteni dolini.

- *Kratek molk.* -

Tesnikar Kdaj je vse to bilo?

Gluha Bilo? V nezavesti, Tesnikar!

Tesnikar Kdaj so šli? Že pred plazom? Jih nisem jaz?

Gluha Kaj?

Brezroki Rešil?

Šepasta Ste zato čisto na koncu?

Gluha Slišim. Kot v zvoncu.

Tesnikar Ker sem jih. Jaz. Pobil. Nagovoril, da so sprožili plaz. - *Premolk.* - Je plaz sploh bil? Se je to z njimi zgodilo sinoči, ali predvčerajšnjim? Ali pred petdesetimi ali devetdesetimi ali stopetdesetimi leti? Kdo so? So bili oni v meni ali jaz v njih? Sem jih rešil? Sem bil jaz ali oni? Pogovorili smo se. To je bilo resnično. Razgovor? Ali moja hoja v dolino? Privid.

- *Premor.* -

Brezroki Tesnikar, ne sekirajte se. Slišala sva plaz.

Gluha Kaj?

Šepasta Plaz. - *Izgovori izrazito razločno in glasno ter pokaže z rokami.* -

Gluha Aha. - *Pokaže z obema rokama k ušesom.* - Plaz? Nič ne bobni. - *Brezroki nataka žganje.* -

Tesnikar Sami so se rešili?

Gluha Sandra Kaj?

Tesnikar Potovali so. Skozi mene? Od pomena do pomena, do neskončnega smisla.

Šepasta Tesnikar, to je vaše potovanje.

Tesnikar Vehikel?

Gluha Kaj?

Tesnikar Rešil sem jih pred njihovim življenjem.

Brezroki Vsak se sam.

Tesnikar Izkoplje? - *Premor.* - Čas mi je ušel iz rok. Prehitro se je odvrtil. Je šel v preteklost? Ali? V prihodnje?

Šepasta Zvijete, v sklepih.

Brezroki Iztrga oči.

Gluha - *Ga prime za roko.* - Kaj? - *Jih gleda enega za drugim.* Se nasmehne. - Potujemo?

Šepasta Pravi, da v prihodnost.

Brezroki - *Vstane.* - Se bomo spremenili?

Gluha Nič ne bobni. - *Topotne z nogo ob tla in nadaljuje v ritmu.* Šepasta zapleše. -

Šepasta Nismo več isti.

Gluha - *Se v plesu pridruži Šepasti.* - Rešeni?

Tesnikar Ste vi oni?

Gluha Oni so rešeni. Mi smo Drugi.

Tesnikar Vse gori. Od mraza.

Šepasta - *Se ustavi pred Brezrokim.* - Brezroki, zdaj si ti moj otrok.

Brezroki In jaz oče od Gluhe.

Gluha Kaj? - *Šepasta počepne, se privije h Gluhi in na veliko oblikuje z usti zloga: ma ma.* - Jaz, mati od Šepaste.

Tesnikar - *Edini doslej nagne kozarec z žganjem.* - Poznam vas, vse. Ker je nešteto poti. A srečanje je takrat, ko sta v enem človeku rabelj in obsojenec. Ko zaniha luč. In je žarek v očeh razcepljen na neskončne čase. In obvisiš. Koga sem reševal? Njih, sebe, svet? Nikogar? Se mi je posrečilo, da bi postal Drugi? Premalo ljubezni. - *Umre. Luč nihajoče ugaša.* -

- *Izven časa in prostorov, ki smo jim sledili doslej, slišimo nastopajoče. Zdaj kljub imenom svojih dramskih likov govorijo kot tisti, ki so.* -

tésnikar

bela obla za obzorjem
guba se v srebrne gore

gluha

krila črnega oblaka
plahutajo onkraj sonca

brezroki

iz rdeče ptice v morje
zarožlja veriga obrazov

šepasta

skoz razo v srcu sije knjiga
luč razpada v zven brez konca

- Lahko pa se predstava konča drugače. Tako, da vidimo, kako trojica ob umrlem Tésnikarju tudi tokrat govori osebno, ne več kot nastopajoči, vendar z drugimi besedami. -

ne vem
je petje prej
ali podoba
ko iztrgam jezik času
in ga razcepim
na neskončne hipe
izničim igro
se zazrem prek roba

v drugost
kjer ni več trojice
ne četvernega dialoga
motrenja
biti in ne biti
opazovanja in dejanja
ki določa svet
dvojice

enost prikazovanja
v sebi in v drugem
val svetlobe
razlit v delčke ogledal
živi razcep oseb
v nešteto možnostih
je sled poti
iz teme besed

- Ta, ki je bil Tésnikar, vstane, jih gleda. -